خۆم..

ئەو وەختەی باڵندەم

شیعر و پەخشان
2002

پێشەکەشە بە:

شەفیقە سەعیدی وەستا حەسەنی وەستا محەمـەدی فاتمـە غـەزایی..
دایکـم ئـەو ژنــە پـیرۆزەی کـە بـۆ یەکـەمین جـار لـە شـەوە تاریـك و نووتەکەکانی ژیانی منداڵیـدا، جریوەکـانی خۆشەویـستی ژن و ئـازادی و پرشنگەکانی زمانی کوردیی و تۆوی ورەی بۆ بەرەنگاربوونەوەی هـەموو زوڵم و دژوارییەك لە ڕۆحما چاند..

شێرکۆ بێکەس

وتەیەك

ئەم كۆمەڵە شیعرو پەخشانەی لە بەردەستاندایە، بەشی هەرە زۆریان دوابەدوای قەسیدەی "ڕەنگدان" نووسراون و هەندێکیشیان لە کاتی خۆیدا بڵاوکراونەتەوە. ناونیشانی دیوانەکە "خۆم.. ئەو وەختەی باڵندەم!" ناونیشانی کورتە شیعرێکە کە ئەبێتە تازەترین شیعری ئەم بەرهەمەیش. ئەوەی ڕاستیش بێ لەم کارە نوێیەمدا خوێنەر بە ئاسانی هەست بەوە ئەکات کە لە ئاوێنەکانی ئەمجارەدا هەست و نەست و مەراقە تایبەتیەکانی خۆم، بە کورتی دنیای ناوەوەو هەموو خەیاڵ و ڕوانینەکانم ڕوونترو ئاشکراتر دەرئەکەون. ئەشێ لەم ڕووەوە ئەمە دیارترین جیاوازی ئەم دیوانەو هەندێ لە دیوانەکانی ترم بێت.

لە ڕیزبەندی ناوەڕۆکی ئەم کتێبەشدا، وام بە چاك زانی دەقەکان بکەم بە سێ بەشەوە یان بیانخەمە سێ تەلانی جیاجیاوەو بەڵام بە هەموویان هەریەك باخ و هەواریان هەبێت:

یەکەم: کەژی شیعر: تایبەت بە شیعرە درێژەکان.

دووەم: باڵندە بچکۆلەکان: تایبەت بە کورتە شیعرەکان.

سێیەم: پێدەشتی پەخشان: تایبەت بە پەخشان و پەخشانە شیعرو پەیڤە شیعریەکان، کە من بۆ خۆم بۆ هەریەکێك لەم ژانرانە لێکدانەوەی تایبەتم هەیەو بەشێوەیەکی گشتیش ئەوەی شیعر لە پەخشانە شیعر جیائەکاتەوە. ئەو مۆسیقاو ئاهەنگەیە کە لە زمانی ئەویاندا هەیەو لەمیاندا کەمتر یان نییە. دڵنیایشم کە خوێنەر ئەگەر بە سەلیقەی خۆیشی بێت لەوەختی خوێندنەوەدا هەست بەم جیاوازیانە ئەکات. ئەمە لەکاتێکدا، مانای ئەوە نییە لە نرخی ئەفراندنی پەخشانە شیعر کەم بکەینەوە. چونکە هەرگیز ئیبداع و داهێنان تاقەماڵێکیان نەبووە.

شێرکۆ بێکەس
سلێمانی 2002/2/27

کەژی شیعر

لە ڕاڕەوە نسرمەکانی لەشدا

لە ناکاوێ"با"یەك بە غار
هات و بەلامدا تێپەڕی و.. لە ناکاوێ
هەر دوو زنەی خوار تەوێڵمی
پڕکرد لە گەردی تەپ و تۆز..
لێلاّییەك لە بنەوە..
شلوێ بوونێك لە ڕۆشنایی سەرچاوەوە
هەورێ لە خۆڵ
دەشتێ غوبار
لێلاّییەك بەرە بەرە هات و کشاو
هات و خزاو، خۆی لێدام و
پەرت پەرتی کرد تەماشام و
سێبەری خستە سەرچاوم!
لاسکی سەرنجدانی بڕیم
تەماشامی کورت کردەوە
وەك ڕوانینی کورتەبالاّی
ئێوارانی پشت لە زەردەی

بەر کەویلێک!
لێلاییەک
وەك سەرەتای ئەنگۆرەیەك
بەر لە باوێشکدانی شەو و.
یان تەم و مژی کەناری
زیندە خەوێك.تارماییەك
وەك دەرکەوتنی کلۆیەك
لە خەڵوزی تاریکایی
یان تیلماسکێ لە ڕەشایی شیوەنی چەم
یان خاوبوونەوەی توێژاڵێ لە مەراقی قەلەڕەشکە و،
پەڵەیەك خەم
کەوتە بەرایی ئاسۆم و
ناو سپێنەی دیدەکانم!.
شلوێ بوونێ
هەڵمێکی تەنك لە زاری بوولێڵەوە
وەك تەیرێکی ئەفسانەیی هاتەدەرێ و
باڵندەی شووم لەپڕ باڵی
خۆڵەمێشاویی جولان و حەوز لیخن بوو
خۆی دیار نەماو تراویلکە
لە هەتەرێکی دوورەوە
هەنگاو هەنگاو نزیك بۆوە
بە ئەسپایی هەر لەناو تەپ و تۆزەوە

بە ئەژنۆکانما هەڵگەڕاو

تا نێوچاوم هاتە سەرێ!.

★

تۆیش هەر ئەوکاتە پەیدا بوویت

تۆیش ئەو ساتە لەگەڵ گەردوو

لەگەڵ هەڵم و لەگەڵ تەمدا

هاتیتە نێو چاوانمەوە! بۆ پەیدابوویت؟!

وەختێ هاتیت

کە من چاوم لە وردەکاری جوانیت و

لە تاڵەمووی ناو خەیاڵت و

لە پیتە زۆر وردەکانی

عەشقت نەبێ..

وەختێ هاتیت

کە من چاوم لە تان و پۆی ڕەنگەکانی

پێکەنین و لە دەزوولەی زۆر باریکی

ئاماژەکانی نیگات و کە من چاوم

لە هات و چۆی وردە شەپۆلی ناولەشت و

لە تاڵەمووی بەجێماوی قژت نەبێ!.

★

ئەمێستا دێیت؟!

ئەمێستا تۆ ئەگەیت گوڵێ؟!

درەنگانە

درەنگانی تەنیاییمە
درەنگانی چاوم.. گوڵێ!
درەنگانی ڕووناکیمە
لەم ڕاڕەوە نسرمانەی لەشدا.. گوڵێ!
پرتەپرتی چرایەکە
لە شەوێکی بێوەژندا و
لەبەر هەیوانێکی چۆڵدا و
لەبەر هەوایەکی ساردا.. گوڵێ!
من ئاوی چاومت ئەدەمێ!
بەڵام گوڵێ! ئەم سەفەرە خۆڵاوییەی
ناو گەردەلوول، ئەم تەماشا خۆڵاوییە و
ئەم لیخن بوونی سەرنجەو ئەم پرتەپرتی
چرایە لەبەر باگژەی عومردا، قەدەرێکەو
سەفەرێکە و سەرابێکە و ئەبێ هەربێ.. ئاخر
گوڵێ ئەبێ هەر بێ!
من ئاوی چاومت ئەدەمێ!
بەڵام گوڵێ!. ئەم چوونە ناو تراویلکە و غوبارەوە،
ئەم کۆچە خۆڵەمێشییەی قاقری لەش، خۆ هەڵکێشان
لە تەمتوومان، وەرینی پەڕ، وەرینی ڕۆژ، وەرینی
چاو، کزەکزی باپووسکەکەی ناو ڕاڕەوی بیرەوەریی،
کاڵبوونەوەی ڕەنگی خوێن و زەرد هەڵگەڕانی
ئاوێنە و فەسڵی خەزانی دەم و چاو،

چاڵ و چۆڵی هەناسەکان، ماندووبوونی
خولیاکان و مۆسیقایەکی هێواش و هەناسەبڕکێی گەڵاکان،
ئەبێ هەر بێت، ئاخر گوڵێ ئەبێ هەر بێت!
ئاخر گوڵێ ئەم سەفەرە ئەبێ بکرێت!
ئەبێ خاوبێتەوە تیشك و ساردبێتەوە ئاگردان و
ورە وری خۆڵەمێشیش دەست پێبکاو لەرزە لەرزی
دەست و پەنجەیش ژوورکاو خوارکاو تەم و مژیش سەر
داگرێ، کورسی ببێتە هاوسەرو، چەند تابلۆیەك
بە منداڵ و بە فەرزەندو، باران بڕان.. ئاخرین جار
باران بڕان لە ئاسمانێکی تەڵخدا هەر ئەبێ بێت!
دیسانەوە لە دوا وەرزەکانی لەشدا، لە کەلێکی
وەڕسەوە، لە دەلاقەی تەمەنێکی قرچۆکەوە، دوا
پایزیش ئەبێ سەر بێنێتە دەرێ و دوا ڕۆژباش و
دوا شەوباشمان لێبکات و بەڵام بەجێشمان نەهێڵێ،
تا لەگەڵ خۆیدا ئەمانبات بۆ ئەودیوی شاری خەون و
بۆناو ئەفسانەو نەهێنی مەملەکەتێ. ئاخر گوڵێ ئەو
نادیارە هەر ئەبێ بێ. لە دوا زستانی لەشیشدا،
خامۆش بوون و کزبوون بەدیار سووتانێکی هێواشەوە،
بە دەم توانەوەی جەستەوە وردە وردە تا ئەگاتە سەر
بنە مۆم. هەر ئەبێ بێت. چاوبڕینە نوختەی نادیار،
خۆهەڵواسینی خەیاڵە سیسەکانمان بە تەنافی ڕابوردوودا،
هێدی هێدی، ڕۆچوون ڕۆچوون و نوقمبوون

بەناو شەوگاری لیخندا هەر ئەبێ بێت.
ئەم سەفەرە ئەبێ بکرێت!
تا هەڵسانی میوانەکان، چۆڵبوونی ماڵ،
زرنگانەوەی بێدەنگیی، مانەوەی تاق و تەنیای خۆم
هەر ئەبێ بێت!. هەر دانیشتن و دانیشتن بە یەکەوە خۆم و
ئەندێشە چڕەکان. بیرچوونەوەی زۆر لق و پۆپ. هەر
دانیشتن و دانیشتن لە پەنایەکی نسرماو ناو بەناوێ
میاواندنی پشیلەیەك لەژێر مێزداو یان هەڵچوونی
کتلیەك و یاخود خشەی ڕۆژنامەیەك،
کە گلەیی نەخوێندنەوەم لێبکات و،
گڤەگڤی ڕەشەبایەکی ترسناك لە دەرەوە،
وەك پێم بڵێ: تۆ دانیشەو سەفەر خۆی دێ!. لەودیو
شووشەی چڵکنەوە سەرلەقاندنی درەختێ، هەرئەبێ
بێ هەر خۆم و خۆم. خۆم و خەیاڵە ساردەکان.
خۆم و بازنەی دووکەڵ و خۆم و مەراقی لاکێشی
ژوورەکەم و پەنجەرەیەکی چوارگۆشەی سەر حەوشەی
چۆڵ و.. لە دوور قیڕەی قەلەڕەشێ
هەر ئەبێ بێ..
ئاخر گوڵێ
خۆت سیس مەکە
ئاخر چاوم..

گومان لەم قەدەرە ناکرێو

هەر ئەبێ بێ!

سلێمانی
2002/2/25

دایکم.. لەویٚ

لە پشت ئۆقیانووسەکانەوە!

لەم مێژووە ساردەدا.. دایە!
لەم زەمانە بەفرینەدا
کۆچی دوور بۆ؟!
سەفەری ون و نادیارتر لە چارەنووسی پووشێکی
دەم گژە باو.. سەفەری وێڵتر لە تۆوی
پەراگەندەو لە کشانی ئەستێرەکان.. بۆ؟!
لەم زەمانە خەم ساردەدا.. لەم
زەمهەریری کۆچەدا.. جێهێشتنی خۆرەتاوە
هەژارەکەی گردی یارە و ئاسکەکانی کانێسکان و
بزربوونی دەنگی گۆیژە و.. تەماوی بوونی نەینۆکی
چاوەکانت و ئینجا گریانی خەیاڵت لەودیو ئۆقیانووسەوە بۆ؟!
ئا لەم مێژووە خەم ساردەدا..
کە تەنیایی و سەری لەرزۆك و وڕێنەت
لە سوچێکی یادگاردا کزکز بەدیار

مۆمێکی سپیی بێکەس و
شەوق لەرزیوەوە بگری..
بۆ؟ دایە بۆ؟!
بەفرەو کلوو لە گینگڵی سەمادایەو
کات تەزیوەو ژوورم لە تەختەی سەر ئاو و
چاوم لە بڵقی کەفێکی لێڵ و پێڵ و
هەستم لە شەختەی شکاوی زەریاکان و،
عومرم لە نزیکبوونەوەی پەپولەیەك
لە بڵێسەو لەشم لە پەیکەری لم و
خەونەکانیش لە دەزوولەی پچڕاو ئەچن..
ئەم کۆچە بۆ؟
خەوێکی کورت کورتمان هەیەو بەندەری دنیایش
درێژو هاژەهاژی ملیۆنساڵەی هێشتا
گەنج و هێشتا ڤیت و گوڕی داوێن دێت و ئەچێ..
جەستەی ئێمەیش ئاگردانێکی کوژاوە و چاومان
ئاسۆی هەڵماوییە خەیاڵ بەلەمی شکاو و
ڕەنگ گەڵا گەڵا ئەوەرێ.. ڕووکردنە ئەودیو
ئۆقیانوس، ئەودیو نادیار، ئەودیو
ونبوون.. بۆ دایە! بۆ؟!
لەبەر پەنجەرەیەکی دڵتەنگ و ڕوو لە
هەندێ داری پەست و وەڕس،
لە موبەقێکی باریکدا وەك تیترواسکێ

باڵ زامدار دێیت و ئەچی و ئەوەستیت و
شووشە بەندی سەر باڵقۆنی
بە حاڵ زەردەخەنە گرتوو.. ئەکەیتەوەو..
ئەڕوانیتە هەندێ سمۆرەی بزێوی خوارەوەی
ناو کلۆری پیرە درەخت و گوێ لە زیقەی
هەندێ تەیری تیژ تێپەڕی ئاسمانێکی مسین
ئەگری و سەری سەتڵی ترشیاتەکەت
ئەکەیتەوە و بە حاڵ تامێکی ئەکەیت و
سەرمای دەم تیژ ڕاوت ئەنێ و ئەبیت بە مەراقێك کوڕو
دێیتەوە ناو موبەقەکە... فەقیانەکانت هەڵئەکەی
ئەمجارەیان ئەچیتە بەر بۆری ئاوێکی زۆرهارو
حاجەت ئەشۆی، خەیاڵ ئەشۆی، خەم ئەشۆیت و
ساڵ ئەشۆیت و نابڕێتەوە. دێیتەوە بەر سەلاجەکە،
ئەیکەیتەوە و دایئەخەیت و مەراقی بەستوو وەك گۆشتی
ناو فرێزەر دەرئەهێنی و ئەیکەیتەوە و دیسانەوە
خەمی تازە زەرف زەرف ئەخەیتەوە ناو فرێزەر!
کۆچی دوور بۆ؟!
بازنەیەکەو هەموو ڕۆژ تیا خول ئەخۆی.
بازنەیەکە لە سەهۆڵ، بازنەیەکە لە دووکەڵ،
بازنەیەکە لە ژانی پلاستیکی و تیا خول ئەخۆی!
کۆچی دوور بۆ؟! سەفەری ناو زەریای درۆ
سواربوونی مەوجی لاسارو تووناو توونی تەمتومانی

ناو قاڵبی کۆنکرێت و هەناسەدان لەناو هەوایەکی
ڕەشداو، ڕۆژ ژمێری چۆڵ و هۆڵی، ئەو
عومرە بۆ؟! کۆچی دوور بۆ؟! ئاخاوتن هەر
لەگەڵ خۆتدا، لەگەڵ لکی فەقیانەداو،
لەگەڵ ترشیاتی باڵقۆنداو لەگەڵ چزە چزی تاوەو،
لەگەڵ قرچە قرچی ناو هەناودا بۆ؟! بۆ؟!
لەم جیهانە خەم ساردەدا
لەم زەمانە پەرت پەرتەدا
ئەم کۆچە بۆ؟
لە پشت ئۆقیانووسەوە تۆ
لە داربییەکی بزری ناو تەم و مژ ئەچیت.. دایە!
لە مەلێکی کز هەڵنیشتووی پایزانەی وەختی مەغریب!
لە گوڵدانێکی بێ تاقەت.. لە چیرۆکێکی بێگوێگر..
ئەم کۆچە خۆڵەمێشیەو
ئەم سەفەری فرمێسکانەو
خەوزڕانی ئەستێرە بۆ؟
تۆ لەودیو ئۆقیانووسەوە
لە شەپۆلێکی زۆر ماندووی بەستێن ئەچی
وەختی داچوون!
هاوڕێی تۆ! ئێستا لەوێ
هەندێ درەختی بێزارو
هەندێ سمۆرەی کلك زەردی فرجینیاو

هەندێ تەیری لانەوازو..

هەندێ ڕێبواری سەرجادەی چۆڵ و هۆڵ و

هەندێ پەنجەرە مالأنن

ئەم سەفەرە لەگەڵ کرێوەی تەمەندا..

ئەم کۆچی سەر بەستەڵەکەو

لە ناو ئەم خەوە کورتەدا

ئەم سەفەرە درێژە بۆ؟!

دێیتەوە بەر پەنجەرەکە.. ئەچیتەوە سەر باڵقۆنە

پچوکەکەو تەماشات ئاوی شلوێیەو چاوت لێیە

ڕەشەبایەك هەورێکی دوور چنگ لەسەرشان

ڕاوئەنێت و وژەوژێك لە دەروونی دارەکان و

لە دەروونی خۆیشتەوە دێت. تاوێك باران

لەدەرەوە لەگەڵ تاوێ فرمێسك لە ناوەوە لەناو

سەرتا بەیەکەوە دائەکەن و ئەو پووشی

زەرد تەڕ ئەکات و ئەمیش گوڵی

لارە ملی سەر کراسە کوردیەکەت و.. لە سەرەوە

بۆ خوارەوە شەپقەو پێلاوی

دوو ڕێبوار ئەبینیت و گوێت لێیانەو تێ ناگەیت و

دیسانەوە لە کلۆری پیرەداردا سمۆرەکان

بەدی ئەکەیت، چەند گوێزێکیان بۆ هەڵئەدەیت

گوێزەکان خلۆر ئەبنەوەو هەرهەمان سات

تۆیش بەلکی فەقیانەکەت چەند دڵۆپێکی خلۆری

سەر ڕوومەتە قوپاوەکەت ئەسڕیت و دێیتەوە بەر
سەلاجەکەو ئەیکەتەوەو دایئەخەیت و،
وەك پیرە دارەکەی خوارێ لەبەردەمی گژەبادا
ماندوو ئەبی و، ئەوسا لەسەر کورسیەکەی خۆت
دائەنیشی و زەڕەبینێکی چاو گەورەی کلك درێژ
بەدەستەوە و... دیسانەوە لە نووکەوە.. یەکە
یەکە سەیری هەموو وێنەکانی ناو پیرە ئەلبوومت
ئەکەیتەوە، سەیری کوڕو کچی دوورو، سەیری شاری
گەڵێ دوورو، سەیری کچەزاو کوڕەزاو، بووکەکان و،
سەیری بەختی لەئاوێنەی شکاو چووت و.. دڵۆپ
دڵۆپ سەیری ڕەوتینی بالاَت و ڕووتانەوەی پەڕو باڵت و
هەڵوەرینی سەعاتەکانی ڕۆژانت و وردو خاش بوونی
خەرمانەی بەر پێت ئەکەیت.. ئەلبوومەکە فڕێ ئەدەی.
ئەمجارەیان نەخۆشیەکانت بە پەنجە ئەژمێریت و بەیەکەوە
ئازار و حەب و یادگار ئەبەیتە ناو پێخەفەوە..
لە پڕێکدا ئیتر پێڵووت
وەك باڵی شلی پەپوولە ئەنیشێت و
ئازار بۆ ماوەیەك ئەنوێ
ئینجا خۆیشت وەنەوزێك و خەوێك دێت و
زەردەخەنەیەك ئەچێتە ناو سپێنەی ئەو خەوەو
لەگەڵ هەورێکی هێمنی سەر زەریادا
ئەگەڕێیتەوە بۆ لامان!

لەم زەمانە خەم ساردەدا

لەم زەمانە بەفرینەدا دایە!

کۆچی دوور بۆ؟! سەفەری ئاوی ئاموون و

سواربوونی مەوجی دڕندەو دەمکردنەوەی قرشەکان و

باهۆزێکی شێت و وێت و، بەلەمێکی بێ چارۆگەی

ئەم سەفەرەو قسەکردنی خۆت و خۆت،

خۆت و موبەق، خۆ تو سمۆرەو پەنجەرەو

خەوبینین لەناو ئەلبوومداو خەوبینین لەناو

سەهۆڵداو چاوەڕوانیی لەناو جانتایەکی قوڵداو،

هەناسەدان لەناو لوولەی کۆنکرێتدا..

تاکوو کەی بۆ؟!

لەم مێژووە ساردەدا دایە!

لەم زەمانە بەفرینەدا دایە!

کۆچی دوور بۆ؟!

سلێمانی
2002/2/15

چاو لە ڕێی ڕۆژهەڵات

لە زمان ژوورەکەی تەنیایی و

قەسیدەی وەسواسی شەوەوە

باڵندەی خەو ئەڵێ..

لە زمان زەمانی سەراب و

سەعاتی نادیاری کۆچەوە

پۆستەچی شپرزەی"با" ئەڵێ..

لە زمان شەبەنگی ڕەنگەوە.. ئەنگۆرەی بێوازی خۆرنشین،

هات و چۆی گومان و.. هێڵ هێڵی وەرزەکەی لەیەکتر دابڕان،

سێبەرو بۆشایی و خاڵ خاڵی زەرد ئەڵێن..

لە زمان تارمایی شوێنەوە..

درەختی شەکەتی چاو لەڕێی و تەماشا تەماویی و،

گردۆڵکەی چوار مشقی دانیشتوو لە دەشتدا و

بەرد ئەڵێن:

ئەڵێن دێت

بە خۆی و باوەشێ پەپوولەو خەمەوە ئەڵێن دێت..

چون داری بەلاڵوك خۆی ئاڵ ئاڵ

پەپوولە قەترانیی و

خەم سپیی و

ئەو جەستەی یەك فەسڵە و

هەمان كات چەند فەسڵ ئەنوێنێ!..

لە پڕێك هەلاڵە بارانە لە مێرگی ناو قژیا و

لەپڕێك كانییەك پەپوولە پاییزە

لە سنگیا هەڵئەقوڵێ و

لە پڕیش پەیكەرە زوقمێكی كەژانە و

تەنیایە و بێكەسە و ئەیبەستێ!

ئەڵێن دێت

وەك كلووی ئەو بەفرەی

كزەبا بۆ سەمای توانەوەی

بەر شەوقی پەنجەرەی دڵدارێ ئەیهێنێ.

ئەیبینم: چەند لێی دێ بە شەوی مانگە شەو

گولاڵن و خەزان و بەفرانبار پێكەوە ئەپۆشێ.

ئەڵێن دێت..

وەك ئەوین لەپڕدا ئەگات و

پێش ئێرەیش، بگاتە هەر شوێنێ

ئەو وەختەی كە هەستا

لە دوای خۆی زنەیەك لە ئاوی پەمەیی

ڕووناك و دوو تەڵیش لە گوڵی ڕەشپۆشی

بەهارە بۆ عەشقی غەریبان جێدێڵێ.
ئەڵێن دێت..
بە دزیی سەعات و وەختەوە
خۆی ئەکات بەشوێندا و بەماڵدا و
بەدزیی ڕۆژەوە
خۆی ئەکات بە شەودا و
بەدزیی ڕەقیب و مەرزەوە
هەڵئەفڕێو ناهێڵێ چاوی پیس
لەسیلەی جوانیدا بەدییکاو ناهێڵێ
ئاوی ڕەش بیبینێ!
ئەڵێن دێت..
گەر ڕێگەی ڕۆژهەڵات ئاقاری
سەفەری پاییزەی عەشقی بێ و
بەتەنیشت کڵووکۆی وەفایی و
کڵپەکەی حەزرەتی"حەریق"دا تێپەڕێ..
ئەزانم بۆ ساتێ لائەداو ئەوەستێ و
لە پەلکی گوڵ هێرۆی باڵاکەی شیرینی تەشی ڕێس
تاجیکێ لەپەڕەی حەسرەتی گەشاوەو،
لە لرفەی سووتانی حەریقیش،
ڕووناکیی قەسیدەی زامدارم بۆ دێنێ!.
گەر ڕێگەی ڕۆژهەڵات
ئاقاری سەفەری شینی بێ
دڵنیام لە بنار"زاوا- بووك" لائەداو لەوێدا،

ئەو چەتری وەنەوشەی بووکێکی ناکام و یان چۆغەی
خوێناویی زاوایەك هەڵئەداو، بۆ تاوێك سەر خەوێك
لەشیعری فێنکی کەپرەکەی"هێمن"دا ئەشکێنێ و
لە خەوی شینیشدا"سوارە"یەك، ئێلخانی،
بەجلی عەشقەوە، سوورمەچن، ڕاکشاو، لەکەنار
ئاوێکی سەوزەڵەی غەمگیندا ئەبینێ!.
گەر ئاقار شارەکەی
مەستووره و ژیللابێ و
لەوێوە سەری خۆ هەڵگرن شەمان و
مامزو.. لەوێوە زریکەی مەعشوقان
لە شوورەی شمشێری میرانی ئەردەڵان هەڵبێن و
چرای مەم هەڵکەن و
ئەو ناوە بکەنە چراخان..
دڵنیام لەپێشدا ئەچێتە سەرسەری"ئاویەر"
ئەوساکە لە تەختی ترۆپکدا
دەس لەمل هەورێکی نزمدا..
ڕامووسان لە سەمای ئەبەدیی
ئەوین و سروشتدا.. ڕامووسان
لەنێوان بەیانی و ئێوارە و.. گوناه و پاکژی و
دۆزەخ و بەهەشتدا.. ڕووئەدا
بەڕووتیی ئاوێنەی لەشی خۆی
بەرامبەر خۆرئاوام ڕائەگرێ و
ئەمبینێ و ئەیبینم..
تا ئەبێ بە کلووی ناو شیعر و

یان تەرزەی پەخشان و
یان گوڵی بەر باران!
ئەڵێن دێت.. من ئێستا بەردەمی پەنجەرەم گرتووە
نەباران قسەیەك ئەكات و نەكلو وشەیەك
ئەنووسێ و نەهەوا چرپەیەك بەگوێم دا ئەكات و
نە ڕێگەی ڕۆژهەڵات لەبەر تەم ئەبینم!
تەنیاییم وەك شووشەی چاویلكەم هەڵماوی و
ژوورەكەم وا ئەنوێ و.. خودایە! ئەو كەی دێت؟!

سلێمانی
2002/2/4

دووڕییانەکان

(1)

لە سەرڕا گڤەیەك هات و بە زۆر گوڵە باخێکی
ڕووت و قووت کردەوە. لە ژێڵلاوە تەم مژێك گەیشت و
بە زۆر چارشێوێکی بە جۆگەیەك پۆشی. لەلای
ڕاستەوە مقەستێك هات و بە زۆر سەری
قەسیدەیەکی گرت و پرچەکانی بڕیی. لەلای چەپیشەوە
دووکەڵێك گەیشت و بە زۆر نامەیەکی پەشیمانیی بە
سامالێ نووسیی!، بەلاّم ئەوەی نە بە زۆری گڤە و
نە بە زۆری تەم و مژو نە بە زۆری مقەست و دووکەڵیش
دروست نەکرا، خۆشەویستیی بوو!.

(2)

تۆ لەو سەرەوە بە تەنیا ئەڕوانیت و لە مانگە شەوێکی
زیوین ئەچیت و منیش لەم خوارەوە بە تەنیاو لە
گۆمێکی خۆڵەمێشیی غەمگین. تۆ لەو سەرەوە
لە هەورێکی نزمی پێش بارین ئەچیت و منیش لەم

خوارەوە لە دار لیمۆیەکی بێ ئارامی چاوەڕێی بارین.
مانگ لە سەفەردایە و هەور کۆچ ئەکاو لێرە نامێنێ و
دار لیمۆ لە خاکداو.. دار لیمۆ منم و ناگەمە مانگ و
ناگەمە هەوری چاوشین!.

(3)

هەر بە نامەکەی دوێنێتا، چرایەکت بۆ ناردبووم بچکۆلانە.
منی تاریك کە هەڵمکرد، لە ئاوێنەی بەرامبەرما،
خۆم بینیەوە مێژوویەکم لە تارمایی ئەو پیاوانەی
چرایان گوشت لەناو ژندا. هەر بۆ ئەوەی: نە پەپوولەو
نە پەروانەیەك نەمێنێ بە دەوری عەشقا خول بخوا و،
لە دواییشدا ڕیشەکان و چەقۆکان و پەڵە خوێنی سەر دەستی
پیاو لە ئاوێنەی بەرامبەردا بزربکا!.

(4)

تاقە شەوێك بوو، کەچی بوو بە کۆی هەموو شەوەکانم
(ئەو زەمان و من عاشقێ). تاقە خەمێك بوو کەچی
بوو بە کۆی هەموو خەمەکانم. (ئەو ئیشراق و من
خەڵوەتێ)، یەك وشە بوو لە پڕدا بوو بە فەرهەنگێ.
(ئەو دەریاچەو من بەلەمێ). یەك پزیزك بوو،
لە پڕێکدا بوو بە گڕێ. (ئەو چاوگ و من پەنگرێ).
یەك بنچك بو، لە پڕێکدا بوو بە کەژێ.
(ئەو شیعرستان و من مەلێ)

(5)

تاقە بولبولێك ئەتوانێ، دارستانێ چەند گەورەیش بێ،
وایلێبکا گوێی بۆ بگرێ. تاقە قەڵەمێك ئەتوانێ
لە کاغەزی سەر مێزێکدا، چیرۆکێ بکا بە زەریاو،
ئیتر زەریایش لەگەڵ خۆیدا، چاوی جیهان و خوێنەرو
باڵندەکان هەمووی بەرێ. برووسکەیەکیش ئەتوانێ،
بەیەك چرکە، پەردە لەسەر تاریکایی، هەزاران ساڵە
لابەرێ. تەنها ژنێکیش ئەتوانێ، وەك ئەو ژنەی
خۆشم ئەوێ، واملێبکا وەکو ئێستا، وشەم بکا
بە بولبول و، ناخم زەریا و خولیاکانم بە برووسکە و،
تا هەتایە ئەوینیشم تێدا نەمرێ!

(6)

تۆ لەگەڵ شەودا هاتبوویت. بە کلیلێك، دەرگاکەمت،
کردبۆوە. بە چرایەك، ژوورت ڕووناك کردبۆوە.
بە گوڵاوێك، جێگەمت بۆنخۆش کردبوو. بەڵام
ئاخر، ئەو کلیلە، دەرگای هەستی نەکردمەوە.
ئەو چرایە، خەمی ڕووناك نەکردمەوە. ئەو گوڵاوە،
بێزاریی بۆنخۆش نەکردم. هێشتا هەر لە ڕۆحما
شەوەو، هێشتا هەر ڕۆژ نەبۆتەوە!.

(7)

بەیانیت باش! بارانەکەم! ئەمڕۆ وشك و لارەمل و دارسێوێکی بێ تاقەتم، ئەرێ نایەیت تۆزێ بەسەرما بباری و ئەم وەڕسبوونەم ئاوبدەی؟! بەیانیت باش هەتاوەکەم!. ئەمڕۆ ڕۆحم سەرمایەتی و داربییەکی کزۆڵەم و هەڵئەلەرزم، ئەرێ نایەیت، لەو بەرەوە هەر بۆ ساتێ چاوەکانتم نیشانبدەی؟!. بەیانیت باش فەرهەنگەکەم!. ئەمڕۆ زمانم بەستراوە و خەیاڵ دەرگای پێوەداوە و شیعریشم لە بیرچۆتەوە!. ئەرێ نایەیت، توخوا نایەیت، بۆ تەنیاییم تۆزێ بدوێی، دەنگ و ڕەنگم بوروژێنی و، بەشکو منیش لای خۆمەوە، وەك جوانیت و دەم و لێوو پێکەنینت، جارێکی دی، بە قوڵەقوڵ هەڵقوڵێم و بۆ ساڵی نوێ و بۆ شیعری نوێ وەك ساماڵی دەم و چاوت بکرێمەوە!.

سلێمانی

کۆتایی ساڵی 2001

بۆ یانزە تابلۆی
هونەرمەند نامیق عەلی قادر

(1)

شەپۆلانی ئەفسانەیە؟

یا ڕێگەیەك

لە جەستەی زریان و کافوور!

مەرگە ئەڕوا؟

یان ژیانە دائەگیرسێ و

بووە بە خەونێکی دەیجوور؟!

(2)

باڵندەیەك لە شەوگارو

مرۆڤ لە بەردی سەرسامیی و

تەماشام پرسیارو

وەڵامیش بزرە!

(3)

شیعرم لە خەویا تۆ وا ئەبینێ:
بێداربوونەوەم بێ ڕەنگم ئەکاو
من ئەوەرێنێ!

(4)

لە تەنیاییدا
سەرنج نادیارێ ئەخوێنێتەوە
پڕە لە جادوو
بورجی عەشق مانگەو
ستارە وشەو
نامۆییش ئێمە ئەنووسێتەوە!

(5)

کە پوورە وشە بوروژێ
شەوی مانا بێ کەنارەو
وێنە ئەفڕێو
لێکدانەوەیش بێ سنوورە!

(6)

چەند سەدە لە پەڕۆ.
چەند سەدە لە کوێریی
چەند سەدە لە سەری بێ باران

ئایا تۆیش هەر منی؟!
ئەمبینی؟!

(7)
ئەگەر بدوێم
ئەم دەم و چاوە کۆچ ئەکا و
ئەمجارەیان ئەبمە بەفر و
سپیی ئەدوێم!

(8)
لەبەر پەنجەرەی خەمێکدا لە خوارەوە
هەر نەورەسە و شیعر ئەنووسێ و تۆ نایبینی.
لەبەر ڕێژنەی بارانی ڕووناکیدا لە سەرەوە
هەر ئازارە و باڵ ئەگرێت و تۆ نایبینی.

(9)
خۆر لە جۆلانەی مانگدایە و
"با"یەکی ڕەش ڕایئەژەنێ.
چرپەی ئەوین لە دەنووکی دوو مەلدایە و
گوێ مەمکێکیش لەسەر دارێ پێ ئەکەنێ.
نیوەم تەیری داستانێکە و
نیوەم عەشتار
من هەندێ جار

ئەبم بە گوڵی باڵدارو

جاری تریش بە زێ و ڕووبار!

(10)

کە عەشق شمشاڵ مەست ئەکا

ئیتر پەپوولە بارانێ دەست پێ ئەکا و

کەس نازانێ چ وەختێ خۆش ئەکاتەوە؟!.

(11)

مانگی مارت ئەکوژرێ و

درەختێ نامێنێ شایەتیم بۆ بدات!

پەل و پۆی ئەم خوێن و تاوانە

هێند درێژ.. هێند چڕە

سەرێکی ئەوەتا لە قوببەی خواوەنداو

ئەویتر لە شاری بزردا

دەریاچەی ئاگرە!

2002/1/15

مەحاڵ

"بۆ هەموو ئەو کەڵە پیاوانەی کە لە شەڕی
دژی شەوەزەنگ و تیرۆریستاندا بوونە چرای قوربانیی! "

پێیان بڵێن:
ڕووناکییەك لێرە ئەژی
ژوورەکانی لە"چاو" دایە و
پەنجەرەکانی لە"سەر"دا و
باخچەکانی لە ڕۆحماندا و
شەقامەکانی لە دەستی هەمووماندا!
پێیان بڵێن:
ئازادییەك لێرە ئەژی
شەلاڵی گوڵ و منداڵە و
ڕەنگاڵەی ژن و ڕووبارە و
پڕە لە نمەی زیوین و
گمەی سپی!
پێیان بڵێن:
بۆ سبەینێش کەژاوەیەك بەڕێوەیە:
پڕە لە شیعری نارنجیی و

پڕە لە نۆتەو لە تەرزە و
بەژنی لە بەژنی کەژانەو
قژی لە ئاوی پەمەیی!
پێیان بلێن:
تا گەیشتووینە ئەم مێرگە و
لای پرچی کاڵی"حەبیبە"و
بەردەم نارەوەنی"نالیی"
بە ڕێگەوە
هەزار هەزار کانیمان لێکوژرا و
بە ڕێگەوە
هەزار هەزار گۆرانیمان ڕەقبوونەوەو
هەزار هەزار ئەستێرەمان وردوخاش بوون!
پێیان بلێن:
تا گەیشتووینە ئەم شارە و
بەردەم شەقامەکەی"قودسی"و
لای چراکەی"ئەمین زەکی"
مەنزڵ.. مەنزڵ
ساڵانمان کردۆتە کۆڵ و
مەنزڵ.. مەنزڵ
مانگەشەومان لە بریندا هەڵکردوە و
مەنزڵ.. مەنزڵ.. ئەشکەنجەمان ڕاژەندوە و
لەمسەرەوە

قۆناغ.. قۆناغ، بووین بە هەڵم و
لەوسەرەوە
پەڕە.. پەڕە، گوڵاڵەمان باراندوە!.
پێیان بڵێن:
بە شەمشەمەی"زوڵومات" و
بە کوندە پەپووی ڕیشن و
بە داڵەکانی"بن لادن".. پێیان بڵێن:
وەك مەحاڵی گەڕانەوەی
دەم و چاوی ڕۆژژمێری
ئەمساڵ بۆ پار..
چون مەحاڵی گەڕانەوەی
زرنگەی زەنگ بۆ ناو"زەنگ" و
گەڵای وەریو بۆ لقی دار
یان مەحاڵی گەڕانەوەی
گڵۆپی سەری ئەدیسۆن،
بۆ ناو ئەقڵێکی تارو مار
ئەم ڕووباری بەر هەتاوەی دەنگی ئێمە و
ڕەنگی ئێمەیش
حیلەی ئاوی ئەم چرکەیەیش
جارێکی تر ناگەڕێتەوە بۆ گەرووی
زەمانێکی لەوەوبەری ڕۆخ و کەنار
دەنگ هەڵئەبڕم:

هەمووتان وەرنە دەرەوە و

ماڵ جێبێڵن و ڕوویشبکەنە

گوڵ پەمووی ڕیشی مەولەوی و

سیاچەمانەی غەمگینی هەورامان و

بەفری ڕەشپۆشی ژنان و

پێیان بڵێن:

بە جوندەکانی مردن و

پاسەوانانی حەشیشە و

بکوژانی باڵندەکانی مۆسیقا و

گوڵەکانی کاکۆڵی ژن،

پێیان بڵێن:

هەرچی شمشێری تاریکیی کەمەرتانە، هەڵیکێشن

پاشەکشە بە تیشکێکی گزنگ ناکەن!.

پێیان بڵێن:

ئەم دنیایە

ئێستە تابووتێ چێ ئەکا بۆ تیرۆرو بۆ شەوەزەنگ

ئەفغانستان چەند درێژە ئەویش هێندە و

بەقەد"عێراق"یش پان و پۆڕ!

پێیان بڵێن:

خۆری ئێمە

چون چاوی خوا و

ئاوی ڕوون و

پیرۆزیی ژن

دڵنیایە و

پێیان بڵێن:

جێگەی ئێوەیش لە سوچێکی

ئەو تابووتەی جیهاندایە!

سلێمانی
2001/11/26

پییا

لەش با هەردەی بەهاریش بێ ئارایشتی
ئاسمانێکی ئەوێ فەڕ با بە گشتی!.

گۆران

(1)

ئەو شەوە، لە دەرێ، شەوێکی سپیی بوو.
شاقولێیش: بۆ سەرێ، هالاْوێ
لە سنگی خشت ڕێژی شەقام و
لە زاری پەیکەری شاعیرێ.. هەلْئەسا
هالاْوێ، هەلْچوونی خەماوی و
هەناوی تەنك و
ڕەنگەکەی: شیریی بوو.
ئەو شەوە، لەدەرێ، ڕووناکیی سەرمای بوو.
شاعیری سەر سەکۆیش، تەنیای ناو، گۆڕەپان
دەستێکی وا لەبەر پشتێندا و
سەر شەپقە و، ناوشان و، تۆزێکی بەر سمێلْ

بەفراوی و.. چاوەڕوان:

وەك ئەوەی چاو لە ڕێی هاتنی

دولبەری خەونی بێ و یان پەری ناو شیعری

شپرزە، بەرە و خوار، تا بەری ئەوبەری

پردەکە ئەیڕوانی..

بەڵام کوا؟! ئەوەتا دوا دانەی گڵۆپی

ژوور سەری داگیرساو..

وا ئێستەیش، بە پەلە، بەر لە خۆی، سێبەری

گەیشتە پردەکە و..

بەڵام کوا؟! بە پردا نە پەری و نە دولبەر

نە خەون و کەس نایە!.

ئەو شەوە، لە دەرێ، تەنیایی سەرمای بوو!.

بەرامبەر پردەکەیش: دارێکی پیرەمێرد

یەك قاچ و شانی کووڕ

بێ وەی و بە تەنها لە قەراغ جادەکە وەستابوو

کراسی لق و پۆپ دڕاوو، کڵاوی کون کون و

چاویشی لە ئێمەو لە ژووری ئاپووره بڕیبوو!.

ئەمبینی، لە دەرێ، ئەمبینی..

"با"یەکی بێ ئیشی شەڕانی

دەم و چاو خۆڵاویی

ناو بەناو لە ناکاو ئەهات و بە ئەنقەست

شانێکی ڕقاویی لێ ئەداو

پیرەمێرد لە قژی ڕووتاوەی ئەوەری و
لەسەرلا ڕەتێکی ئەبردو.. نەیشئەکەوت
پیرەمێرد، قاچەکەی، بە قوڵیی
بە جەستەی زستان و بەشەوی سپیدا ڕۆچوو بوو.

(2)

ئەو شەوە، لە ژووری
شەوێکی شەرابیی ئاڵ ئاڵ بوو
ئەو شەوە، لە ژووری
ئارەزوویش وەك فۆدگا گەرمای بوو.
لە چوارلاو، بۆ سەر ڕاو، ئەڵقاو ئەڵق
پرتە پرت، قەتارەی، گڵۆپی داگیرساو
بریسکەی ڕەنگاوڕەنگ
جار بەجار وەك بنوون زۆر کزو خامۆش و
لە پڕیش هاتنەوەی شەوقی تیژ
تەماشای ئەشڵەژان!
ئەو شەوە لە ژووری
شەوێکی پشکۆیی ئاڵ ئاڵ بوو
جەستەمان پەنگرو
هۆڵەکە مقەڵی و..
بە سروەی موزیکی ڕۆمانسیش، باوەشێن،
سەرەتای لەسەرخۆی هەڵبوونی شەماڵ بوو

ئەو شەوە لە ژووریَ..
شەویَکی شەرابیی ئالَ ئالَ بوو
لە پڕدا
مقەلَی تاوی سەند
مۆسیقای بە کلَپەی ڕەشتالَەی زنجیەکان
جۆشیخوارد..
مۆسیقار: پایەیەك لە خەلَووز..
لە وەختی ژەنیندا..
دوو چاوی کراوە سیَ بەشی سپیَنە
دوو گوپی هەلاَوساو تابن گویَ پڕ لە فوو
"سەکسیفۆن" "ترامپیَت":
هەندیَ جار بە زیکەی دریَژی وەکوو موو باریك و
چون ئەلَماس تیژەوە..
تیسکەبوون، دەرئەچوون..
هەندیَ جار
دەنگەکان تەمەلَ و پان و پۆڕ
یان قەبە و، قەلَەو و، گڕ ئەبوون
ئەمبینی: لە وەختی ژەنیندا
زەنگیانەی ورد وردی ئارەقیان
بە تەختی تەویَلَ و، سەرکەپوو،
لاجانگی مۆسیقار دەرئەدا و
باند دوور و، لەو سەرە و

سی ئەوان بۆ نیوگوپ هەوای زیاد
ئەگەڕا و، کەچی من
لە جێگەی خۆمەوە هەناسەم سوار ئەبوو!
لە ژووریٚ ئەوینیش وەك موزیك گەرمای بوو!
یەك مێز و
چوار دەست و
دوو شووشە شەراب و
دوو کاسی مل درێژ لە شێوەی زەڕافە
"مێزەکە پەمەیی و خاڵ خاڵی سپیی تیشك
کەرویشکەی تیا ئەکرد!"
دوو دەستی توکن و
دوو دەستی ناسکۆڵەو
دوای دوو"نۆش"
پێنج پەنجەم، پێنج پەنجەی..
ئەچوونە مابێنی یەکەوە..
هەمان سات
دە پەنجەیش، تا لای چاو
دوو پەرداخ هەڵئەبڕن پێکەوە!

(3)

ئەو ناوی"پیپا" یە
باڵندە ژنێکی پەڕ زەردی سویدە و
هێلانەی سپیشی ڕۆژنامەی ڕۆژانە و

بەرایی فڕینی ئاسمانی سەر هەموو دنیایە..
ژنێکە، یان بڵێم، ئاوێکە بێ شڵپەو بێ خوڕە و
سووک ئەدوێ وەك شنەو
کەم ئەدوێ چون نمە و
کە ئەیشدوێ لە بنی ئەم ئاوە ڕوونەدا:
لە مانای داگیرسا و پەڕەکەی ماسییەك
ئەبینی سەرسامکەر خوێن شیرین لە دڵا.
یان گەرای وردیلەی بن بەردی
قوڵایی ئەبینی، ئەو دەمەی کە شانەی
پاشەڕۆژ دائەنێن لە عەقڵا
یان گزنگ ئەبینی ئەو ساتەی ئەنووسێ.
یان خەندە ئەو کاتەی وەك گوڵێك
لە ئاودا ئەبزوێو لەرەی دێ!.
خوێندنەوە، سەفەری هەمیشەی"پییا"یە
خوێندنەوە، نوقمبوون، لە ئاوی کتێبدا
"پییا"یە..
بە پێ بێ و
بە وشەی ئوتومبیل
بە ڕستەی ڤیتار بێ و
بە گەمیەی کەوانە و
بە سواری فڕۆکەی ناونیشان..
ئەو ئەڕواو ناوەستێ..

"خوێندنەوەی زامی ڕەش
لە قاڕەی ئازاردا.
شەوێکیان ئەو لەگەڵ
شیعرێکی پێست ڕەشا
دەستیانکرد بەسەما
زەرد و ڕەش تێکەڵ بوون
لە ڕەنگی موتوربەی ئەو دوانە
ڕەنگێك زا
وەکو خۆر بێ سنوور
گشت جیهان ئەگەڕا!"
خوێندنەوەی برسێتی
لە گوڵی گەنم و جۆی کوژراودا
"ئەو ڕۆژە"پییا"م دی
دوو مەمکی ژنێکی سوماڵی
لەگەڵ خۆی ئەگێڕا
مەمکێکیان دەغیلە و
ئەوی تر کۆترێکی مردوو بوو
بە یەکەم یەك بە یەك
لە دەرگای بەفرینی پایتەختی خۆی ئەداو
بە دووەم.. باڵندەی
جیهانی ئەوروژان".

(4)

ئەو شەوەی، پییا بوو، بە مۆمم
من هێشتا قەسیدەی تاریك و نووتەکی
باخچەکەی دایکم و دوو چاوی کوژاوەی
"مەولەوی"م لەگەڵ بوو!
ئەو شەوەی، پییا بوو، بە ئاوم
من هێشتا تینویەتی دوا ساتی هەناسەی
کڕووزەی سەمەلی گەنم و جۆم لەگەڵ بوو.
ئەو شەوەی پییابوو بە بۆنی ئالودەی غەریبیم
من هێشتا هەر بۆنی، دووکەڵی، کەزیەکەی"مەنیج"و
من هێشتا هەر بۆنی مسکەکەی ئاسکێکی کوژراوی شێروانە و
من هێشتا هەر بۆنی خەنەکەی دەست و پێی
بووکێکی یەك شەوەی"گولاَن"م پێوە بوو..
ئەو ڕۆژە پییا هات
لە مشکیی کەزیەکەی مەنیج و
لە مسکی مامزو
لە خەنەو دووکەڵ و خۆڵەمێش
مۆمێکی دروستکرد کەڵەگەت
هەڵیگرت بردیە ناو کاولاشی یادمەوە و
لەوێدا هەڵیکردا.

(5)

ئەو ئەیوت:

لە هەر جێ و هەر ئاسۆ و هەر گەڵێ

تا هەوای ژەهراویی بۆسەی خۆی

بۆ ڕەنگ و بۆ تیشك و بۆ فڕین دابنێ

قەڵەمم مەلێکە و

نەفەسی تەنگ ئەبێ و

ڕۆژنامەم باخێکە و

هەناسەی ئەگیرێ!

"بڕوانە ئەو هەموو

خەزانی مرۆڤ و خەزانی باڵدار و

وەرینی ئەو هەموو چاوانە

بڕوانە پێدەشتی ئەو هەموو

ئەستێرە مردووانە!"

ئەو ئەیوت:

ئاوێنەو نیشتمان لە کۆڵمان

شێوەی عەشق لە کوێ بێ ئاوێنەم لەوێیە!

ڕووبەری یەك وڵات..

بۆ سەمای، گەردونیم، زۆر تەنگە

من جیهان جەستەمە و

پێناسەم تەیرێکە هەڵ ئەفڕێ و

هەر ڕۆژەی ئەچێتە سەر لقی وڵاتێ و

ڕەگەزم شەبەنگی سەد ڕەنگە.
هەفتەیەك من بەفری سویدم و
هەفتەیەك درەختی کوبیم و
هەفتەیەك من خەڵکی ڕواندام
هەفتەیەك گۆرانیی هیندیم و
هەفتەیەك کەوێکی کوردستان!

(6)

پیبا بوو
ژنێك و دوو باڵ
"باڵێیەك بۆ گەرمیی ئەو لەشەی
لە زوقم و شەختەدا ئارەزووی جووتبوونی
گڕ ئەدا و
باڵێیەك بۆ جوانیی ئەو هزرەی
بەرەو ژوور، بە پەیژەی ئەستێرەو پرشنگا،
هەڵئەکشا!"
ژنێك و دوو دڵیش
دڵێکیان هەر بۆ خۆم لێی ئەداو
دڵێکیان بۆ زەریا.
ژنێك و سەد سەما:
سەمایەك بە ڕووتی بۆ عەشقم و سەمای تر:
بۆ خەمی باڵندە و بۆ ژانی درەخت و بۆ کۆستی
ئاوێك و بۆ نووزەی نانێك و بۆ جەژنی پەپوولە و

چۆلەکە و بۆ جەژنی منداڵ و کەروێشك و بۆ شانۆی

پێست ڕەش و بۆ یادی دوو ئاسکی دڵدار و بۆ

دەغڵی بەر باران!.. سەمای تر.. بۆ کۆتری بێوەژن

بۆ کانیی و بۆ کچ و بۆ گوڵی بۆن خۆش و هوزاران

بەردەوام سەمای تر بەردەوام..

"پییا" بوو، مۆمە ژن!

ئەو بە ڕۆژ ستوونی ڕۆژنامە بەژنی بوو

شەوانیش ئەگەڕاو

لە هەر شوێن تاریکیی بدیایە

ئەو لەوێ ئەسووتاو

ئەسووتاو

ئەسووتا!

سلێمانی

ئەیلولی 2001

لە شەممەیەكدا

تەمەن ڕوو بۆ خەزان ئەڕوا كەچی گەردوون ئەوا تازە
لە وێرانەی دڵا تۆوی گوڵی دڵداریی ئەڕوێنێ!.
ئەخۆڵ

شەممە بوو. درەختی شەممە بوو. سێبەری شەممە.
چلێكم یادی جەژنی لە دایكبوونی
گوڵێكی خۆی ئەكردەوە:
"مۆمێك.. دیلانێی ئەكرد و
پەپوولەیەك.. ماچی ئەهێنا و ئەبرد و
گەڵایەك.. نوقڵی ئەگێڕاو
ئاوازێ.. پرچی پەلكێكی ئەهۆنیەوە و
سەرلقێ.. وێنەی ئەگرت و
سەرتلێ.. كارتی ئەنووسی و
سروەیەك.. نمەی گوڵاوی ئەپرژان و
پڕوپۆیەك.. بە دەنگی بەرز پێئەكەنی و
لە سەرەوەیش:

پەنجەرەیەكی پەمەیی
لە هەورێكدا ئەكرایەوە!"
شەممە بوو. ئاوێنەی شەممە بوو. هەتاوی شەممە
مەلێكم یادی فڕینی یەكەم جارو
یەكەم باڵگرتنی حەزو
یەكەم ژوانی نێو هەواو
یادی یەكەم ساتەوەختی
نامۆبوونی بە ئاسمان و
دووركەوتنەوەی لەسەر زەمین، ئەكردەوە!.
كە هات شەممە بوو. هاوینی شەممە بوو. لە پڕێكدا
سەرم پڕبوو لە چرپەكانی كزەباو
نیگام شەوقێكی زیوینی تێزاو
بارانێكیش لەسەر شانم بەڕێوە بوو
قسەیەكی پاراو بكاو
دەفتەرێكیش لەبەر دەمما چاوەڕێ بوو
"با"ی وشە بێ و لە شەقام و كوچەی دێڕدا
بە وژە وژی"مانا"وە
"وێنە" هەڵكات!"
"ئەو" لەودیوی تەمومژی ئەفسانەوە
لە هەناوە نسێیەكی قاجارەوە
لە حەرەمی ژنەكانی بابەگەورەی"ئەردەڵان"و
لە قەفەزی كەناریەكانی"مەستوورە"و

لە پاشکۆی ئەسپێکی شینی"زرێبار"دا بوو، هاتبوو.
"ئەو" ژنێکی ئاوێتەیە
لە دار بەفرو لە وەنەوشە.
"ئەو" ژنێکی موتوربەیە
لە سامالْ و لە پرووشە.
لە قەراغ شار
رەشەبایەك مانتۆکەی لەبەر داکەند و
لە قەراغ شار
"بێکەس" بینی و
سەرپۆشی لەسەر کردەوە و
سنەوبەرێ پارچە پارچە جلەکانی بەری گۆڕیو
لە دواییشدا لەبەر باخچەکەی"چێوار"داو لەبەر سەرا
دەنگی"دیلان"..
باوەشیکرد بە فرمێسکیا و بە خۆزگەیدا و
تەڵی شیعری سەوزی من و
قومێ لە ئاوی حەیاتی شاری دایە!.
شەممە بوو کە هات
"چرکە بووبوو بە شەماڵ و
دەقیقە بووبوو بە کلووی چاوەڕوانی و
سەعات بە پێدەشتی شیعر"
کە لە ئەسپی شین دابەزی و گەیشتە لام
هێشتا هەر"هەینی" لێ ئەچۆڕایەوە.

هێشتا هەر"هەینی" هەناسەبڕکێی بوو لەودا و

بەڵام شەوقی شەممەیەکی پیرۆز

چون سەرەتاتکێی مۆمێ

لەگەڵ ئێوارەیەکی درەنگدا

لەمندا ئەبریسکایەوە!.

کە هات شەممە بوو. ڕووناکییەکی تەڕ، یاقوتێکی تەڕ

خۆی کرد بە ژووردا..

ئاودامان خەیاڵی من و

سترانی"ئەسغەر"و

ئاودامان مۆسیقای ڕەنگاڵە و

شەپۆلی دەریاچەی لەبەردا!.

"بێحەد" جوانە تەنیاییت و جوانە خەمت!.

"بێحەد" "ئەوجی" شۆخێتیتە

لە بەرزایی غەریبیدا!.

بێحەد.. بێحەد.. ژنایەتی

لە قوڵپە قوڵپی جەستەدا

فوارەیەکە و

تۆپی بچکۆلانەی چاوم بە سەریەوە و

بەرزو نزم سەر ئەکات و خوار ئەکات و

لە پڕێکدا

سیحری ئاو و دەستی فوارە

تا خۆرنەوەزی ناو قژت هەڵئەدا!.

من ئێستاکە لە بێدەنگی ژیلەمۆدام
کە ئەمبینی، بە ڕواڵەت وا ئەزانی
من هەوارێکی خامۆشم و من مەوسیمێکی ئارامم و
ساردوسڕە وەرزی ڕەنگ و
خۆڵەمێشی سەروسیمام!.
تۆ چووزانی لە ژێرەوەو لە بن شەممەی ئەم ڕۆژەدا
چ دۆزەخی مانگ و ساڵێ تیامدا ئەزێ و
تۆ چووزانی کام ڕەشەبا لە ناخەوە
لەسەر شەختەی ڕۆح هەڵئەکات!
من ئێستاکە لە بێدەنگیی دارستانێکی کپدام و
کە ئەمبینی، وا ئەزانی،
گڤە لە مندا مردوە و
تۆ نازانی ئەم شەممەیە لە ڕەگەوە
کام بوولەرە لە هەناویا دێت و ئەچێ و
تۆ چووزانی ئەم شەممەیە کە تەقیەوە
چ سالاوێ و چ سێلاوێ
لەگەڵ خۆیدا ئەهێنێت و
ڕۆژەکانی تری هەفتە چۆن ڕائەدا و
ڕۆژ ژمێرم و زەمانی من
هەمووی هەر ئەبێ بە شەممە!.

⋆

بێدەنگیی ئەدوێ بێدەنگیی

پەیڤی متم وەکو ئەستێرك
لە بنەوە هێدی هێدی زیاد ئەکات و
پەنگ ئەخواتەوە نەهێنیی!.
نایدرکێنم!
هاژە سرپری شەپۆلەکان سرپری بەحر
بەتاڵ ئەکاتەوە وەختێ بزریکێنێ و
وەختێ بە دەنگی بەرز بدوێ.
چەخماخە سرپی باران و
باهۆز سرپی گەوەکان و
من ئەوینم بۆ خەڵوەتی تێڕامانێ
ڕائەکێشم...
جگە لە تەنیایی خۆم و
خۆ خواردنەوەی وشەکانم و
خودای شەممەیەکی پیرۆز
ئیتر هیچ کەس لەوێ نەبێ!
چ هاوارێ لەناو بێدەنگیی مندایە
چ سووتانێ لە بەهەشتما و
چ زریانێ لە سامالْما و
من ئێستاکە، چەند سەدەیەك چاوەڕوانیی
لە سەعاتی شەممەمایە!
★
بێدەنگیی ئەدوێ بێدەنگیی

گوێ قوڵاغە تەنیاییم و

زایەڵەیەك لەم خامۆشیەم هەڵئەستێ

پڕە لە لرفەی ئاگرو

لە مەوجدانەوەی گەرداو و

لە شڵپەكانی كەنارو

لە سامی شەو

وەختێ تۆفان لە باوەش و ئامێز ئەگرێ!.

بێدەنگیی ئەدوێ بێدەنگیی

لە ناوەوە من كوورەم و

لە سەرەوە.. بەفر بەسەرما ئەبارێ

لە ناوەوە.. من تەمموزم و

لە سەرەوە.. من بەهارم بۆ عەشتارێ.

لە ناوەوە.. نێڵەنێڵ و

لە سەرەوە.. لەرزە لەرز و

لە بێدەنگیدا دەنگ ئەڕوێ و

بە پلیكانەی شەممەدا

نووری خودا و

نووری دیدە و

نووری عەشق دێتە خوارێ!.

"ئەو وەختەی شیعرێكی حەزرەتی"مەحوی"

لەو شەممە پیرۆزەدا بە هانای

عەشقی بێدەنگمەوە هات"

به شەمعی شەممەیەك، یەڵدای، شەوی عومرم چراخانە.
بە قەترەی خەندەیەك، وەجدم، پڕاوپڕ گۆمی عیرفانە.
لە بێ نوتقییا من نوتقم، ئەپشکوێت و، دییاریشم
لە نادیارییا ئەنوێنێ و، لە سووتندا خەمم جوانە.
بەژنی شەممە
بە کەلێنی خۆرئاوادا ئەچێتە خوار
ئێستا هەر تۆزێ لە قژی و
هەر تۆزقاڵێ خەندەی دیارە
شەممەی شەوە!
لەسەر ئەم مێزە دڵشادە
کە تریفە پەرداخێتی و شیعریش بادە.
لەسەر ئەم مێزە دڵشادە
کە گڵۆپی، مل چەماوەی، گۆشەی باخچە
لە ژێرەوە، بەلا چاوێ، شەرمنانە ئەڕوانێت و
لە پڕێکدا(با)یەك دێت و هێشووی تیشکێ
ئەدزێت و بە لەرەلەر لەناو دەستێکی لەرزۆکا
ئەیهێنێت و وەختێ هێشوو بەر چڵ و لقی
درەخت و لەشی ئێمە و مێز ئەکەوێ لە جێی خۆیدا
پەرت پەرت ئەبێ و ترێی تیشك هەڵئەوەرێ و
دەنکە دەنکەی بۆ ژێر مێزو کۆش ئەپەڕێ و
دیارو نادیار، تاریك و ڕوون، نیوەی کورسی و
نیوەی لەشمان، ڕەش و سپیی هەڵئەگەڕێ

خۆمان لە یەکتری دوور و

بەڵام هەر تۆزێ بەولاوە

بە گەورەیی، لەناو چیمەندا، سێبەرمان

بێ دەربەست و، سەریان بە یەکەوە ناوە!

بێحەد جوانە پرچی تازە هەڵفڕیوی سەری ئازاد

بێحەد جوانە تەنیاییت و گەردنی نیوە ڕووناکت و

گڕی نارنجیی فەندەکی

نێوان لێو و جگەرەت و

خەنینەوەی سەفەرێ شاد.

لەسەر ئەو مێزە دڵشادە

من ئەو شەوە، بووبووم، بە قەڵبەزەی قسە

گەڵاوگوڵێ، لاسکە گیایە، بن دەوەنێ و،

جێ ژوانێ و بەردێ نەما

بە چواردەوری جوانیی و ژندا

بە پرژەی ڕۆح تەڕی نەکەم!

لەسەر ئەو مێزە ئازادە

من ئەو شەوە بووبووم بە ژێی کەمانچەیەك

یادگار و خەوم لێدا و

گۆرانیم کردە بەر بەرد و

دارم ژەنی و

لەناو گوندی پەپوولەوە

گوڵ ئەستێرەی نۆتەم هانی!

من ئەو شەوە لەسەر ئەو مێزە ئازادە

ئەدوام، ئەدوام، هەورم هێنایە سەر کورسی و

وشەم ئەکرد بە مێخەك و

ڕستەم ئەکرد بە شەقام و

دەستەواژە بە کۆڵان و

وێنەیش بە نەخشی دەروازە!

ئەدوام، ئەدوام، گێڕانەوەم لە ڕۆشتندا لە بەردەباز

هەڵ ئەنووتاو، لەبەر شەوارەی بینینی هەزار ڕەنگدا

چاو ئەشڵەژا و، گێڕانەوەم دائەنیشت و گێڕانەوەم

بازی ئەدا و، من هەر ئەدوام:

باسی دیرۆکی دووکەڵ و خۆڵەمێشی جەستەی شیعرو

قەقنەسەکەی خۆمم بۆ کرد. باسی جۆگەم کە لە

تینوویێتیدا ئەمرێ و. ئینجا باسی تەڵەکانی سیاسەتی

نێو دەوڵەتی ئەو وەختەی شاخ و کێو ئەگرێ و"وچانێك و

باس ئەگۆڕم"باسی بزەی مۆنالیزاو گوێی ڤان کوخ و

شۆرتە کورتەکەی بیکاسۆ و شێت بوونەکەی"خالید سەعی"و

"بازێکی تر" ئەچوومە بەحری ئیجەوە و ئەتاسام و من

هەر ئەدوام، باسی.. باسی.. هەڵاتنی

درەختەکانی کوردستان

بۆ هەندەران، باسی شیعری بێ باوك و"ئەگەڕامەوە

بۆ دواوە" باسی ئەو غەدرەی کە نالیی لە مەستوورەی

ژن شیعری کرد!. باسی ئێستا و پلەی گەرما و

جبەی بەری"ئەحمەد ئاوا"و!

دوا هەواڵی کۆبوونەوەی حەفتامینی لیژنەی ئاشتی و

باسی دیواری پیرەری نموونەیی و!

باسی کچی لووت بڕراو و! باسی باسی باسی..

بەڵام ئەوەی کە نەهاتە سەر ئەم مێزە

وشەیەك بوو" بە هەڵکورماوی مایەوە لەناو ناخما"

پەپوولەیەك"باڵی جووت و نەکرایەوە"

پەڵە هەورێ"کە ئێستاو ئەوسایش نەباری"

من ئەمشەو لەسەر ئەم مێزە ڕووبارێ وشەم ڕشتووە

بەڵام کانیەکی عاسیی لەناو قوڵایی مندایە و

هەر هەڵنەقوڵی!.

پۆلێ باڵندەم هێنایە سەر ئەم مێزە

تاقە باڵندەیەك نەبێ کە هەر نەهات و

هەر نەهات!.

"ئەوە تەیری ئەو خەونە بوو

کە هەڵنەفڕی و هەر هەڵنەفڕی"

نایدرکێنم

خۆشەویستیی گەورە وایە

زەریایەکە و نەهێنیی ئەو لە بێدەنگیی و

لە تەنیایی و لەناو قوڵایی ناخدایە!

سلێمانی

ئابی/2001

محێدین زەنگەنە

ژوورەکەم پڕە لە دیاریی،

لە گۆمێکی"زوریخ"ەوە

چاکەتێکی شینی کاڵم بۆ هاتووەو..!

لەتەمێکی لەندەنەوە

کراسێکی خۆڵەمێشیی و

لە شەقامێکی زەیتوونیی پاریسەوە

پانتۆڵێك و

لە باخچەیەکی ئۆسلۆوە

بۆینباخێکی گوڵ گوڵیی..

ژوورەکەم پڕە لە دیاریی..

خۆرنشینێکی هاوڕێم، ڤیەننایی.

ڤاپێ شەرابی بۆ ناردووم.

لە مۆسکۆوە کرێوە بەفرێکی دۆستم،

جووتێ گۆرەوی ئەستوورو و..

زریانێکی قوتبی ژوورو و

جووتێ دەستکێش و کلێتە و..

شەپۆلێکی دەریای سپیش

پەرداخێکی کریستاڵیی.

ژوورەکەم پڕبوو لە دیاریی

بەڵام ئەمڕۆ زۆریم بەخشین

وەختێ لەناو باخی لیمۆ و پرتەقاڵی باقووبەوە

"با"یەکی نارنجیی هات و

دەست بە خەنە، لەگەڵ خۆیدا

پڕ بە هۆڵەکانی شانۆ

بۆن و بەرامەی"پرسیار"ی بۆ هێنام و

عەتری قژی چیرۆکێکی کورتەبالاّ و

عەتری گەردنی ڕۆمان و

عەتری قەڵەمی زەنگەنە!

سلێمانی
2000/4/19

کەمال مەزهەر

هەموو هەموو بەیانیانێ
کە هێشتا هەتاو نووستووە و
هێشتا دیجلە خەواڵووە و، دار خورماکان
لەناو تەمدا باوێشك ئەدەن
ئەو هەڵئەسێ.. لەگەڵ نەورەسدا هەڵئەسێ و
لە ژووری وشەی بێداردا
بەرامبەر ئاوێنەی عەشقێ ڕائەوەستێ
پەنجەرەیەك لەناو سەریا ئەکاتەوە و
بە ئەسپایی دەست ئەبات و
پرشنگی مێژوویەك ئەگرێ و
پێی ئەنووسێ!.
هەموو هەموو بەیانیانێ
ئەو خەمێکی ڕووناکمانە و
لە باخی فرمێسك و شیعر و لەناو دەنگماندا ئەڕسکێ.
کزەبایە و هاژە هاژە و نمەی بارانە و ئەپرسێ.
گومانێکە و لە سۆراخی یاقووتەکانی ڕاستیدا

له سیلەی هەموو دێڕێکدا دائەگیرسێ.
هەموو هەموو بەیانیانێ
ئەبێ بە باڵندەی مێژووی نێو زەمانێ
ئەبێ بە کارێزکەنی کتێب و بە درەختی جێ ژوانێ.
لەهەر کوێ بێ
وەك مێزەری"شەرەفخان"و
هەوری سەر پیرەمەگرون و سدارەکەی"ئەمین زەکی"
ئەیبینین و وەکوو"لاوك" ئەیبیسین و
ئەویش ئێستا لە تەنیایی ژوورەکەیدا
کوردستانی بە دەرزیەك داوە لەسەر دڵی خۆی و
کە چاو ئەنێ بە برینی کێوانەوە
هەڵەبجەین و کۆچڕەوین و
لەهەر کوێ بین ئەمانبینێ!.
هەموو هەموو بەیانیانێ
ئەم قەڵەمی کازیوەیە
بەڵگەنامەی ئازارێکمان ماچ ئەکات و
گوڵە مێخەکی ژێر بەردە قارەمانێ
لە دیرۆکمان ئەکاتەوە و
بە ڕۆحیەوە ئەینووسێنێ.
هەموو هەموو بەیانیانێ!.

1999/6/26

له ناو سەبەتەکەیدا..

وەك کەروێشکێ لەناو سەبەتەیەکی پچووکدا..
لەوێ ئەچمە سەر باڵقۆنێکی تەنگەبەر
دائەنیشم و لەناو کورسیەکی قوڵدا نوقم ئەبم
بە دەم بیرێکی پەرتەوە
پەرت پەرت وەکوو
ئەڵقەی دووکەڵی جگەرەم
ئەڕوانمە دوور:
قوببەی گەورەی کڵێسەیەك
بووە بە شەپقەی دارستان
پۆلە تەیرێ ئەچنە سەر قەراغی شەپقە ئەنیشنەوە
لە پڕێکدا لەگەڵ وژەی دارستاندا
هەڵئەفڕنەوە.. جیائەبنەوە و
لە دوای خولێك.. لە قولایی سامالێکدا
جووت جووت یەکتر ئەگرنەوە!
لەناو کورسیەکی قوڵدام
لەناو ولاتێکی قوڵدام

لەناو خەیاڵێکی قوڵدام

هەموو ڕۆژێ

بەو سەرەوە

وەڕس وەڕس لەناو سەبەتەیەکی پچوکدام

وەك کەروێشکێ تەنها سەرم بە دەرەوە

لەم ساتەدا من بە تەنها هەر سێبەری

ئاوێنەکانی ڕابوردووم

ملم نیشتۆتە سەر سنگم و .. نیوەناچڵ

شیعرێکم بەجێهێشتوە و.. خەولێکەوتووم!

سلێمانی
2002/3/3

خۆم.. ئەو وەختەی باڵندەم

ئەو شمشاڵەی بە لێوی"با"وە ئەیبینن
ئەوە ئەندێشەی لوول خواردووی عەشقی منە
ژانێك كون كونی كردووە و
لە جیاتی من
"چونكە بۆ خۆم نازانم شمشاڵ لێبدەم"
"با" ئەیزانێ و ئەو ئەیژەنێ!.
ئەو باڵندە نارنجیەیش كە ئێواران دەرئەكەوێ و
لە خۆرنشیندا ئەیبینن، تاق و تەنیا دێت و ئەچێ و
بە باڵەكانی ئەنووسێ
ئەوە باڵندەی تر نییە
"چونكە باڵندە ئەخوێنێ و هیچ نانووسێ"
ئەوە منم.. ئەوە خۆمم، لە وەختێكدا
یان"چیرۆك" ئەكەم بە باران
یان"پەخشان" ئەكەم بە زەردە
یاخود"شیعر" بە ئەستێرە و
كە شەو داهات
لە سەرتاندا دابگیرسێ!.

سلێمانی
2002/2/2

تاشەبەردێ

تاشە بەردێ

لە گوندێکی بێوەژندا

یەکەمجار بوو لە ژیانیا

وەك ئەو ڕۆژە بە کوڵ بگری

وەختێ ئەغیار بە زۆری زۆر

هەڵیانکەندو هەڵیانگرت و

بردیان سەری

کانییەکیان

پێ داپۆشی!

2002/2/22

داوا

ژوورێك داوای چرایەك و..
چراکە داوای مێزێك و..
مێزەکە داوای دەفتەرێ و..
دەفتەر داوای قەڵەمێك و..
قەڵەم داوای دەست و پەنجەو
پەنجەیش داوای
ئازادیی کرد!

2002/2/22

بـــاوەش

ئەو باخچەیە
هەموو ڕەنگێکیان بۆ هێنا
هەموو بۆنێکیان بۆ هێنا
هەموو تیشکێکیان بۆ هێناو
هەر دڵتەنگ بوو!
کەناریی و بولبولیان دایە و
کەروێشك و مامزیان دایە و
خۆرەتاویان لەبەرکردوو
مانگەشەویان پێشکەش کردوو
هەر دڵتەنگ بوو!..
ئەو باخچەیە
وەختێ دڵی کرایەوە و
تەنها ئەوکاتە پێکەنی
بەیانییەك
دوو منداڵی کوڕو کچی
ئێسك سووکی
لە باوەشی خۆیدا بینی!

2002/2/22

هەڵکەندن

لێرەولەوێ خاکمان هەڵکەند
بۆ ئاو گەڕاین..
لەو دەشتانەو لە بناری شاخەکاندا
بۆ نەختینەو ئاسەواری
کۆنمان گەڕاین..
لە قەراغ شار خاکمان هەڵکەند
بۆ بناغەی ماڵێکی نوێ..
لەناو شاردا ئەرزمان هەڵکەند
بۆ کێبڵ و بۆ خەتەکانی تەلەفۆن..
بەر لە ئاو و
بەر لە ئاسەواری کۆن و
بەر لە ماڵ و پێش تەلەفۆن..
لە ژێر خاکدا
کاسە سەرو
ئێسك و پروسکی تێکەڵ و
جلی بێ ڕەنگ و ڕزیوی
ئازیزەکانمان دۆزیەوە!

2002/2/22

گێلاس

وەختێ کوشتیان
دەنکە گێلاسێکی پێ بوو..
کەوت و دەنکە گێلاسەکەیش پەڕیی..
ڕاکشابوو.. ڕوو لە ئەستێران خەوتبوو!
"چیرۆك نووسەکەیان وا کوشت"
وەرز تێپەڕی و زەمان ڕۆیشت و
دەنکە گێلاس لەو شوێنەدا
چەقی و ڕواو بوو بە درەخت
ئەمجارەیان
لە جێی گەڵاو لە جێی گۆپکە و
لە جێی گێلاس
حەرفی گرت و
وشەی گرت و
ڕستەی گرت و
بوو بە دار گێلاسی چیرۆك!

2002/2/22

ئاهەنگێك

رۆژی مەرگ و بێدەنگیی بوو
ئەو درەختە
لە کلۆری قوڵی خۆیدا
کەڵەشێرێکی شاردەوە!.
کە بێدەنگیی درزی بردوو
کەڵەشێر هاتە دەرەوە.
کرمی ئاوریشمی ئەو کەژە
بە کراسێکی ئاوریشمین
درەختەکەیان خەڵات کرد!
ئەو ڕۆژەی خۆر ئامادە بوو.
لە بەردەم چەپڵەڕێزانی گەڵاو چڵداو
لەناو فیکەفیکی"با"داو
لەگەڵ تەعلیقی مریشك و گارەگاریو،
لەگەڵ سەمای ڕووت و قووتی بەفراواندا..
وەختی زەردە

باڵندەکان هەر بە دەنووک
کراسەکەیان هەڵگرت و
لە سەرەوە
کردیانە بەر درەختەکە!

2002/2/20

بازنەی عەشق

چاوەڕوانیم بوو بە گۆم و
ڕۆژێ چوومە سەر کەناری و
یەك مەراقی خڕکە بەردیم
تێهاویشت و
ڕۆحم لەرزی و
لەشم لەرزی و
وردە وردە بازنەی عەشق
گەورە بوون و هاتنە پێشێ و
دەورەیاندام
بازنی دەستی و ملوانکە و چاوەکانی و
لێوەکانی و
ئەمێستاکە من بۆ خۆیشم
بوومە خەرمانەی گرێکی ئەڵقەبەندیی و
دەورانکەری کۆچەری سەر
شارەکەی یار!

2002/2/20

دوا دیــدار

بۆردوومان بوو
لە سێبەری گابەردێکدا
وەنەوشەیەك چاوەڕێ بوو
پەپوولەکەی بگاتە لای!
سەرێکی بردە دەرەوە
تا تەماشای گوڵە سەعاتێ بکات و
دڵنیابێ سەعات چەندە!
پەپوولەی یار
لە وەختی خۆیدا گەیشت و
بەڵام سەد داخ
وەنەوشە بۆ خۆی کوژرا بوو!

2002/2/17

تـــــاوان

دەنگی بولبولێکیان کپ کرد.
بەڵام باخێك زریکانی!.
لەو باخەدا درەختێکیان گڕ تێبەردا
بەڵام شارێ خۆڵەمێشیی
تێدا بارىی!.
لەو شارەیشدا کچێکیان کوشت
ئاخ، ئاخ، ئاخ، ئاخ
ئەوسا ئیتر نیشتمانێ
لەمپەڕ هەتاکوو ئەوپەڕی
بە بولبول و بە باخچەوە
بە درەخت و خۆڵە مێش و
پرسەو شارو.. ئاسمانەوە
تا عەرشی خوا
سوور
سوور
سوور هەڵگەڕا!

2002/2/15

تاقە ڕەنگ

ڕەنگی شەوم لە قژم دا
ڕۆژ سڕیەوە!
ڕەنگی بەهارم لە خۆم دا
وەختێ پایز هات سڕیەوە!
خۆشیی ڕەنگی خۆی پیاکردم و
نائومێدیی هات سڕیەوە.
دڵنیایی لە ڕەنگی خۆی هەڵکێشام و
کەچی ترس هات سڕیەوە!
تەنها ڕەنگێ
کاڵ نەبۆوەو
قەت نەچۆوە
هەر ڕەنگی خۆشەویستیت بوو!

2002/2/15

دنیـــا

پایتەختێ گوێیەکی کەڕ بوو

ئەگەر مەبەستی نەبوایە هیچ ببیسێ

ئەو گوێیەی ئەکردە دنیا!.

مێژوویەك چاوێکی کوێر بوو

ئەگەر مەبەستی نەبوایە هیچ ببینێ

دنیای بەو چاوە سەیر ئەکرد!

ڕۆژێ دنیا

زۆری بۆ هات

لەناو گوێچکە ساغەکەیدا

چاڵە نەوتی تەقاندەوە و

لەناو چاوە ساغەکەشیا

ئاگرەکانی کوژاندەوە!

2002/2/15

قـــژ

له ڕۆژێکی هاویندا بوو
تاڵەکانی قژی کچێ
بەستیانمەوە بەو دارەوە
کە هەردووکمان لە سێبەریا دانیشتبووین!
بەستیانمەوە و گرێیاندام بە چڵەوەو
بە لقەوە..
ویستم هەستم... گرتبوومیان
ویستم تاڵەموو بپسێنم
ئەو پسانمی و دایناسەوە!
وەختێ سێبەر بە جێیهێشتین
وەختێ هەتاو هاتە سەرمان
کە ئەو هەستاو وردە وردە دوورکەوتەوە
من ئەوکاتە کرامەوە
بەڵام هەر زوو
زانیم دیلیم لەو قژەدا

ئازادییەو

"کرانەوە" چۆڵم ئەکاو دام ئەخات و پێوەم ئەدات

زانیم وەختێ قژ ئەمگرێ و بەرم نادات

من ئەو وەختە ئیتر فڕین و هەڵکشان

بەرەو بەرزاییەکانی ناو عەشق و

شیعر ئەمبات!

2002/2/14

چیرۆکی گورگێ

گورگە کە سواری کەشتی بوو
کەشتی کەوتە بەر زریانی تووڕەی ئاوو
خۆیدا لە شاخی سەهۆڵ و
قلّپ بۆوە.
دوو سێ بەچکەو
دوو پاسەوانی خنکان و
بەلاّم بۆ خۆی لەو سەرەوە هاتە دەرێ.
گورگەکە سواری ماشێن بوو
لە پێچێکی هەڵەمووتدا..
گابەردێ قۆچێکی لێدا و
خلۆر بۆوە و.. دوو یاوەری و
شۆفێرەکەی مەرگ بردنی و
بەلاّم بۆ خۆی تەنها پەنجەیەکی شکاو
لە بنەوە هاتە دەرێ!
گورگەکە سواری قیتار بوو

شەوێك ڤیتار لە تەمێكدا لە ڕێ لایداو

خۆی بە تونێلێكدا كێشاو

نیوەی سەرنشین كوژران و بەڵام بۆ خۆی

تەنها هەر ڤاچێكی شكاو

لە بنەوە هاتەدەرێ!.

ئەمجارەیان

گورگەكەمان سواری فڕۆكەیەك بووەو

لەسەرو هەورەوە ئەفڕێ..

ئەی فڕۆكە وەختێ بكەوێتە خوارێ؟!!

2002/2/14

ئاوێنەو پاییز

ئاوێنەیەکی دوور دووره لە من، بالآت،
شۆڕە ژنم!.
وەڵێ شەوقدانەوەی جوانیت، منی پاییز،
لەهەر کوێ بم
بە دەم ڕێوە ئەگەر پەرتیش بووە شەوقی و
ئەگەر خۆیداوە لە شاخ و
وردیش بووە تیشکی و
زامدار بووە ڕەنگی!
لە ئاکامدا
ئەبێ هەر ئەو
بە ئێواران
لەگەڵ تیلماسکێ خوناودا
بگاتە پەنجەرەی سەرم و
بە هێواشیش لەگەڵ تەمدا
بچێتە سەر وشەی زەردم
شۆڕە ژنم!

سلێمانی
2002/2/13

له یەك نەچوون!

گوڵجاڕێ گوڵ بە سەدان بوون
بەڵام هەموو لە یەك ڕەنگ بوون
یەك چركە چاویان ڕاگرتم!.
پۆلە مەلێ سەدان بوون و
هەر لەیەك ئاوازیان ئەخوێند
یەك چركە سات گوێم لێگرتن!.
پۆلێ كچ بوون..
من یەك چەشن جوانیم بینی
یەك دەقیقە سەیرم كردن و
بەجێمهێشتن!.
ڕەفەیەكی كتێبخانە:
دە كتێب بوون
دە خەو بینین
دە جیهان و
دە ڕوانین و

ده لێك نەچوون

چەند مانگێکە لە گەشتێکی ڕەنگاو ڕەنگدا

بردوویانم و فێریان کردووم

ئێمە ئەو وەختە جوانترین

لەڕوانین و لە فڕین و لە ڕەنگ و بۆی

وشەکاندا، لە یەك نەچین!

2002/2/11

وێنەکێش

ئێوارەیەکی درەنگ وەخت.
خۆرنشین خۆی وێنەکێش بوو..
باریکەلەو قژی تەنك!.
لەسەر کورسیی هەورێك سپیی
پشت کۆماوە... دانیشتبوو
کەمە.. کەمە
ڕەنگی سورو ڕەنگی زەردی
لەناو دەفرێکی ئاسۆدا
تێکەڵ کردوو
تابلۆیەکی پرتەقاڵیی سریالیانەی
لێ دروستکرد:
"فریشتەیەك لەناو گڕێکدا ئەسووتێ و
مارێك لە مەمکی ئاڵاوە و
دۆزەخەوان ڕاوەستاوە و
کۆڵەوژی لۆلاقێکی بە دەستەوە و

پێ ئەکەنێ!"

خۆرنشینی وێنەکێشی شپرزەی ناو

ڕەنگی جیاجیا

تابلۆی هەڵگرت دای بە شانیا

تا وەك دیاریی

بیبا بۆ کچە ئەستێرەی گەردوونی دوور!

هێشتا ئەو هەر بەڕێوە بوو

لە دەشتی هەور ئەپەڕیەوە

لەپڕ تاریکیی ڕێژنەی بارانێکی داڕژان و

تابلۆ خوسایەوە ڕەنگی و

وێنەکێشیش لە مەراقدا..

لەودیو شاخەکان ئاوابوو!

2002/2/10

نەورەس

گوارەکانی
لە شێوەی دوو نەورەسدا بوون!
چرپەیەکم بە گوێدا کرد!
نوکتەیەك بوو
ڕووت و قووت و
پڕ لە هاژەو
پڕ لە شەپۆلی پێکەنین،.
لەگەڵ قەڵبەزەی قاقایدا
نەورەسەکان کەوتنە جووڵە و
باڵیانگرت و کەنار گەردنیان جێهێشت و
بەسەرماندا
کەوتنە فڕین!

2002/2/10

لەو دەشتەدا

من کچێکی کراس سپیم
لەبەر مانگە شەودا بینی
بینیم خەریکە بە دەستێك
گوڵە مێلاقە ئەچنێ و
بە دەستێکیش.. لەو دەشتەدا
چەتری ئەستێران هەڵئەدا!.
ئاوم بینی
لە دۆڵێکدا تاق و تەنیا ڕاوەستاوە و
لەبەردەمی تریفەدا حەپەساوە!.
دارم بینی سەرکەوتۆتە سەر گردێك و
لەوێوە ڕا
لە دوورە ئاگرێ ڕاماوە!.
ئاسکم بینی
سڵ لە سێبەری هەورەکان ئەکاتەوە و
بەفرم بینی
لەتاو عەشقەکەی هەڵەکۆك

تنۆك تنۆك تواوەتەوە.

مانگ جوان و دەشت جوان و گوڵەمێلاقە و ئەستێران،

ئاو و ئاسك، درەخت جوان و

بەڵام لە هەموویان جوانتر

کچەکە بوو!

2002/2/10

بیرنەچوونەوە

زەمانێ، وشە کوشتن بوو
بەڵام هەموو وشەیەك نا!
زەمانێ، عەشق کوشتن بوو
بەڵام هەمووعەشقێکیش نا!
سەربازەکان
سەگێکی پۆلیسی ڕەشیان لەگەڵدابوو
لە سیلەی یەکەم شەقامدا
کە ئەویان دی
بانگیان کردوو
سەگەکەیان بەرەڵلاّ کرد!
ئەویش لە جێی خۆیدا چەقیی!
سەربازەکان
وەك بازنێ دەورەیاندا
سەگەکەیش پیایدا هەڵگەڕا و
قولانـج.. قولانج
کەوتە بۆنکردنی لەشی.

سەربازەکان
زۆر دەمێك بوو
سەگەکەیان لەسەر بۆنکردنی شیعری یاخیی و
لەسەر بۆنکردنی عەشقی خاك و
نەهێنیەکانی ئازادیی و
بۆنکردنی ڕەنگی هەڵوێست.. مەشق دا بوو!
چەند دەقیقە
سەگەکە هەر بۆنی کردو و
لە پڕێکدا قورسکەیەکی بۆ کردو و
وازیهێناو گەڕایەوە
بۆ بەردەمی سەربازەکان.
شاعیرەکەیش، دیسانەوە
بە هەردوو دەست کلاوەکەی
توند گرتەوە و
بە ڕێگەی بێوەیی خۆیدا
ڕۆی تێپەڕی!.
شاعیرەکە هیچی لەوانە پێ نەبوو
کە لە ڕۆژگاری کوشتنی پەپوولەکان و ماناکاندا
بۆ سەربازو سەگی پۆلیسی بەلاْبن!
کە لە ڕۆژگاری کوشتنی عەشقەکان و خاك و خۆڵدا
بۆ دیرۆکی شەوەزەنگ و ژووری ئازار چل چرابن!.

ئەوەی کە ئەو لە گیرفان و با خەڵیا بوو
قەسیدەیەکی سەرکزو پەناگییر و
ژاوەژاوی زمانێکی ناو کوولەکە و
فۆرمی عەشقێکی بەتاڵ بوو!

سلێمانی
2002/2/10

هەشتەم ڕۆژ

له هەشتەم ڕۆژی مانگێکدا..
هەشتێکی سارد، ڕۆژێکی سارد. ئەو مانگەمرد!
له هەشتەم ڕۆژی مانگێکدا..
له ڕۆژێکی ساردو سووردا
ڕۆژیش وەکوو کوڕەکان و کچەکان و
نەورەسەکان ئەویش کوژرا!
له هەشتەم ڕۆژی مانگێکدا
ڤاژوویەکی باڵ بەرینی ڕەش و گەوره
کەوته ئاسمانی ئەو شاره. ڤیڕەی سارد و،
سێبەری سارد. نسێی مێژوو، چۆکیان دادا و
شار پێچرایه ناو ترسێکی تەنگەبەر و
شار خزایه دووکەڵەوه و
هەناسەکان کلۆم کران!
له هەشتەم ڕۆژی مانگێکدا
هەشتێکی سارد. هەشتێکی شووم
ڕۆژەکان وەك كفنی زەردو

شەقامەکان بوون بە تابووت!.

لە هەشتەم ڕۆژی مانگێکدا..

هەشتی شوبات!، هەشتێکی دڕ، جارێکی شووم..

دیرۆکێ بووە قوربانیی و

زستانێکیش بە بێوەژن!

هەشتی شوباتی 2002

بەهانە!

گەر بیانوویەك نەدۆزمەوە
من ناتوانم بچمە لایان!
ئاخر من چۆن لە خۆمەوە و هەروا بێ پرس
ئەتوانم دەستکەم بە سینەی ئەو"مانگ"ەدا
گەر پێی نەڵێم: لێم ببوورە
من دوێنێ شەو ئا لێرەدا
شیعرێکم لێ بەجێماوە و بۆی ئەگەڕێم!.
من ناتوانم هەروا بێ پرس لە خۆمەوە
بە پلیکانەی ناو(با)دا سەربکەوم و
بچمە ناو ماڵی"زوهرە"وە
ئەگەر نەڵێم: لێم ببوورە
هەفتەی ڕۆیشتوو
لەم ماڵەدا، من گلۆڵەیەك خەیاڵ و
هەندێ تیشکم لێ جێماوە و بۆی ئەگەڕێم!
ئاخر من چۆن لە خۆمەوە
بچمە ناو ژووری نوستنی"خەزاڵ"ەوە

ئەگەر نەڵێم: لێم ببوورە

لەم ژوورەدا و

لێرەدا من خەوێکی چاوشینی جوانم

لێکەوتووە و بۆی ئەگەڕێم!

من نایشتوانم لە خۆمەوەو هەروا بێ پرس

ماچم بە لەشتا هەڵژنێ و

بێمە ناو قژی پڕتەوە

ئەگەر نەڵێم.. لێم ببوورە

بەر لە تۆزێك هەر کە دیمیت

سوێسکەی دڵم

لە سنگمەوە فرتەی کردوو

چووە دەرێ و چاوم لێبوو

خۆی کرد بە باخەکەی تۆدا

لێم ببوورە من ناچارم بۆی بگەڕێم

من ئەزانم لە هیچ شوێنێکی تر نییە و

لەلای تۆیە و

لە قژتەوە تا قولەپێ

بۆی ئەگەڕێم

2002/1/16

هەمیشە عەشق!

تۆ مەلێکی لە پەڕەی گوڵ

جوانیی ئاسۆت و

فڕینت پڕە لە عەترو

گمەت پڕە لە شەونم و

من درەختێکم لە خەیاڵ

پەل و پۆم لە تریفەیە و

گەڵاکانم لە سەرنج و

ئامێزم پڕە لە شیعر!

ئەی گوڵ کۆتر!

وەرە لەسەر چاوەڕوانیم بنیشەوە

با جوانیی و خەیاڵ لێك بدەین

وشە چەخماخە باتەوە و

بۆن بباریّ و ڕەنگ بباریّ و

هەموو دنیایش بمانبینن

لەم شارەدا

چۆن تێکەڵی یەکتر ئەبن

دوو ئاوانی بەخوڕڕەمی

عەشق و شیعر

سلێمانی
2002/1/5

نامەی ڕووبارێ

لەگەڵ خۆشەویستیما بۆ سەعدی یوسف

ئاوی دیجلە
با تارییکیش بە هەردوو مشت
بیخواتەوە و
با ئابڵۆقەیش سەتڵ سەتڵ
هەڵیهێنجێ و با دەشتی خوێش
هەڵیمژێ..
ئاوی دیجلە
با کەمیشکا وەك دڵۆپی پێکەنینی
سەر ڕوومەتی لیمۆی بەسرە و
غەمگینیش بێ چۆن دەم و چاوی
"جواد" و
نانی برسیی و
مەقامەکانی"گوبانچی" و
چیرۆکەکانی"تکرلی"..
ئاوی دیجلە

با کەفی خۆی سیخوڕی بێ و

خەبەر بدا لە نەوڕەس و

قولاپ هەڵدا

بۆ گرتنی سوورەماسیی دڵی بەغدا و

شیعری"سەعدی"..

ئاوی دیجلە

با شپرزە و با ماندویش بێ

چون نامەکانی"سەیاب" و

"شناشیل"ی چاوەڕوان و

گیرفانەکانی"مەردان" و

کلاوەکەی جەواهیری..

بەڵام ئەوسایش.. ئاوی دیجلە

هێشتا بەشی

ئەو تفانەی پێ ئەمێنێ

لەناو دەمیا کۆیکاتەوە و

لە کەمەری برینداری"کەرخ"ەوە بێ

یان"رەسافە"

سەری قوڕاوی دەربێنێ و

چاو هەڵبڕێ و

هەموو ڕۆژێ

بۆ شاعیرێکی پۆلیس و

بۆ پۆلیسێکی شاعیری بهاوێژێ!.

ئاوی دیجلە هەر ئەوەندەی پێ ئەمێنێ

ئاوی دیجلە!.

سلێمانی
2001/11/11

دوو ڕازی ڕۆمانسیانه

(1)

ئەم ڕۆژانە..

من ڕۆمانێك ئەخوێنمەوە

ڕستە.. ڕستە

وردە ئەستێرە لە"سەرما" تۆو ئەكات و

لە خەیاڵما.. ئاسۆ.. ئاسۆ

"با" ڕەنگ ئەكاو

تەلیسمێكە

منی كردووە بە حەوزی حەپەساوی

بەردەم مانگ و

بە درەختی سەرسوڕماوی

ڕۆخی زێیەكی زستانە!

ئەم ڕۆمانە..

تەنها ڕۆمانە حەزناكەم

بیدەم بە كەس!.

تەنها ڕۆمانە حەزئەكەم

كە خوێندنەوەی دوایی نەیە!

ئەم ڕۆمانە

تیراژەکەی دوو دانەیە و

کەچی هەزاران ئەیبینێ و

کەچی شارێ پێی سەرسامە!

نووسەری ڕۆمان خودایە و

ناوەکەیشی:

"سیحری دووچاوی لەیلایە!"

(2)

من دوورگەم و ئەویش زەریا

مەرجی ئەو عەشقە وەهابوو

هەموو شەوێ

لە کەناردا

هۆنراوەی بۆ بخوێنمەوە

هەتا ئەنوێ!

مەرجی ئەو عەشقە وەهابوو

ئەگینا غەرقم ئەکات و

بە شەپۆلان دامئەپۆشێ!

دوێ شەو من ئەو مەرجەم شکان

چونکە زانیم خەم بۆ عەشقێ

لە نوقمبوونی تەواودا

جوانترین شیعر ئەنووسێ!

سلێمانی
2001/8/19

هاوسەر!

ئێستە زۆرجار.. نیوەشەوێ
شیعر ڕقی تەنیاییم و ژوورەکەم و
قەڵەمەکەم.. هەڵئەسێنێ و
خەیاڵم تووڕە ئەکات و
لە من ئەبێ بە ڕەشەبا و
بەر لە گەیین.. ئەموەرێنێ!
ئەم هاوسەرە حول حولییە..
لە پڕێکدا شەوێك"جێ" جیائەکاتەوە و
بەجێمدێڵێ و لە ژوورێکی تردا ئەنوێ!
"وەختێ کە من دەربەندێکی پڕ لە گڕم!"
هەر ئەم هاوسەرە ڕاڕایە..
شەوێکی دی، ئەو لرفەیەو، خۆی باوەشم پیائەکات و
دێتەوە لام
"ئەو وەختەی من پەڕەی سپی و
شمشاڵێکی ساردو سڕم!"
ئەم هاوسەرە حول حولییە لە من ناگات!

گەر وا بڕوا من ناچارم
ئەم زستانە
ژنە چیرۆکێکی جوانی.. کەڵەگەتی
لە وێنەی"ئاناکارنینا"ی
بەسەر بێنم!!.

2001/8/22

عەشقی تۆ هەتاوە!

چاوانت هەمیشە دوو کانین
لە خەوما.
هەر بۆیە بەیانیان
ئەو وەختەی کە شیعرم هەڵئەسێ
سەیر ئەکەم:
جێگەکەم پڕبووە
لە گوڵی
ئەوینت و
لە نمەی گژوگیا!
عەشقی تۆ هەتاوە
ئەو وەختەی لە ڕۆحما هەڵدێت و
ئەتبینم.
وەختێکیش کە ئەڕۆی ناتبینم
ئەبیتە سێبەری جەستەم و
هەورێکی خەیاڵم و
پێ بە پێ
ڕێ ئەکەی لەگەڵما!

سلێمانی
2000/6/15

ڕامووســــــان

شەوی مانگەشەوە لەشت

تەنیایی منیش ڕێبواری.

چ ئەوینێکی زیوینە

لەم سەفەری گوڵ و وشە و بارانەدا

هەڵکردنی بارێزەکەی ئارەزووت و

دارژانی ماچەکانت!.

⋆ ⋆

خەمت گەرمە و

تەنیاییم سارد

لە ڕامووسانی ئەبەدیی ئەم عەشقەدا

کە لێك ئەدەین

هەوار.. هەوار

دائەگیرسێ ئازارمان و

هەردوو ئەبین

بە یەك شیعری بلێسەدار!.

سلێمانی
2000/6/10

پێدەشتی پەخشان

ڕەشەبایەكی چەمووش و
بەیانییەكی تازە

بەیانییەكی تازە بوو
بۆ یەكەمجار بەو جۆرە بیرم نەكردەوە
وەك ڕەشەبا ئەیویست:
"خۆڵكردنە چاوی ئاو: تا كوێركردنی.
ئەستۆ وردكردنی داروبار، هێلانە ڕوخان،
وردوخاشكردنی ئاوێنەكان و فەرامۆشكردنی
بێشكە و گزنگ و بە ئاشكرایش كوشتنی
هەورو كێڵگەكان!"
بەوجۆرە بیرم نەكردەوە
وەك ڕەشەبا ئەیویست.
لە نێوان من و ئەودا:
بێدەنگییەك دروست بوو
بێدەنگییەك لە بەرد.
بێدەنگییەك لە تەختەی تابووت.
ئەوە عومرێكی درێژە، ئەوەتەی شاخ لە بیرێتی،

ڕەشەبایەکی کوڕەو چەمووش و ڕیشن. لەم شارەدا
پادشایە. پادشایەك پڕە لە زەمهەریرو پڕە
لە مارو لە شەهوەت و پڕیشە لە ویقارو وەعزو
تەگبیر. پادشایەك ڕۆژی چەند جار لە بلێسەی
دۆزەخمان هەڵئەکێشێ و یەك حیکایەتمان بۆ ئەکاو
یەك سەوڵەجانمان نیشان ئەداو یەك ڕووگەی پەرستن و
یەك تەختی شانشین!
عومرێکی درێژە ڕەنگە جوداکان مردوون.
عومرێکی درێژە ئاو هەریەك دەفری هەیە و
عومرێکە باڵندەکان هەریەك جۆر فڕین و
یەك جۆر ئاسمان و
یەك جۆر خوێندن.
عومرێکە.. عومرێکی درێژ درێژ
شمشێری وشەی غەزا لەسەر گەردن
سەما ئەکاو هەڵئەپەڕێ پەنجەی قرتاو
لەناوماندا نیشتەجێیە و
لەگەڵماندا ئەنوێ مردن!
ئەم بەیانیە بەو جۆرە نەمرِوانیە خۆم
وەك ڕەشەبا ئەیویست.
ئەو خۆمی لەناو خۆمدا خانەوێران و سەرگەردان کرد.
بەڵام من بۆ خۆیشم تەیرێ بووم گول.
من خۆم ئەسپ بووم و بەڵام حیلەم خەسیو.

من خۆم درەخت بووم و بەڵام ڕیشەم ڕزیو.
عومرێکە ڕەنگە جوداکان مردوون.
عومرێکە من بەردی بن گۆم و
عومرێکە من خەو نابینم و
برینێکم زەبوون!
من ئەم بەیانییە جیابوونەوەی دەنگی خۆم
لە گڤەگڤی ئەو، ڕەنگی خۆم لە شێوەی ئەو
سەری خۆم لەسەری ئەو جیاکردەوە.
ئەزانم من ئیتر لەم بەیانییەوە
ڕێبواری ناو مەملەکەتی قەدەر ئەبم
ئەزانم من ئیتر بە شوێنمەوە ئەبێ ئاگر
دوام ئەکەوێ سەعیرو زەمهەریرو
ڕێم پێئەگرێ باهۆزی لم و
لەسەر لەوحەی وجودم ئەنوسرێ
"بئس المصیر"
ئەزانم و ئەزانم لە شوێنە بەرزەکانی شارەوە
ڕۆژی چەند جار بە پشکۆکان ڕەجم ئەکرێم و
ڕۆژی چەند جار سەگە ڕەشەکانی"حجاج"م
تێبەر ئەدەن و ڕەنگە بمخەنە گونیەیەکی
سەر داخراوەو ڕەوانەی نەجدم بکەن و
ئاوارەی تەکفیر. چونکە وتم:
چەند ڕەنگێ بۆ ئەم دنیایە

چونکە وتم چەند خۆری بۆ ئەم زەریایە
چونکە جارڕ لە سپییەك دا کە هەر
ڕواڵەت بوو. چونکە وتم ئەوە
عومرێکی درێژە من دیلی ناو ڕەنگی خۆمم!
من لە گۆشەی ئەو تابووتەی تیا بووم
هاتمە دەرێ و زریکانم.
ئەم بەیانییە ڕۆژباشم لە ترس نەکرد.
وەکوو جاران من ئەم بەیانییە ڕۆژباشم
لە ڕەشەباو مردن نەکرد.
وێرام لەگەڵ خۆمدا بدوێم
وێرام ئیتر پرسیار بکەم
وێرام ئیتر گومان بکەم
وێرام ڕووناکیی قاچاغ و تیرێژی قاچاغ بدوێنم.
لەگەڵ شەماڵ و پەپوولەدا پیاسە بکەم
لەگەڵ هەموو جوانیەکاندا شیعر بخوێنمەوە..
وێرام ئەستێرە بژمێرم و
گومان لە خواکانیان بکەم
سەری خۆم بە ڕوونیی
لە زۆر ئاوێنەدا ببینم!.
بەلاّم ئەم وەرچەرخانەم جەستەم
ئەداتە دەست نادیار. ڕەنگە لوولم بدەن و
لە شەوێکمەوە بپێچن و بمفڕێنن. ڕەنگە

هەموو خەونەكانم لە بەردەمی خۆمدا بشكێنن و
وردە شووشەی ئەو خەوانەیش بكەنە كالانەی
چاومەوە. ڕەنگە هەردوو گلێنەیشم بخەنە قولی مشتی ڕەشەباوە.
ئەم بەیانییە شتێك ڕوویدا
لە ڕوودانی بەریەك كەوتنی دوو ئەستێرە ئەچوو
لە ڕوودانی جیابوونەوەی گۆی سەر زەمین لە
پشتێنەی هەسارەكەی. من ئێستا لە فەزایەكدا
ئەخولێمەوە خۆڵەمێشی و پڕە لە دەست و پەنجەی
با بردوو لە ڕەنگی بابردووی ئەوانەی
بڕوایان بە یەك ڕەنگ نەبوو. لە فەزایەكدام
پڕە لە زریكە و سیخناخە لە قریشكە و لە سووتانی
بەردەوام. پڕە لە حەقیقەتە ئاوارەكان.
من لێرە و لەم هەسارەیەدا هەموو ئەو ڕوخسارانەم
بینیەوە كە لە هەزاران ساڵی ڕۆژ ژمێری جەنگەڵەوە،
ڕۆژ ژمێری بت و بتەوانەوە، دەربەدەر كرابوون.
بارانی دەربەدەر، هەتاوی سەرگەردان، عەشقی
ناكام. هەندێكیانم ناسیەوە و ئەوانی تر نەء
چ خەوێكی سەیر بوو
خەوێك بوو. خەریك بوو، وەك بەفری
بەر ڕەشەبا شێت بم.
خەریك بوو وەك لی كەنار زەریا
مل بدەم و بێدەنگ بم.

بەڵام خەو بوو.
"کێ مردنی خۆی ڕەتبکاتەوە و
یەخەی قەدەری خۆی بگرێ و
لەبەردەمی یەك ڕەنگیدا دانەمێنێ
ژیان ئەباتەوە"
ئەمە پەندی خواوەندێکی گریکییە
کە ڕازی نەبوو پەرستن بکا بەپیشەو
ڕازی نەبوو بە تەنها ڕاستییەك بخوێنێتەوە!
هەر دوێنێ بو هاوڕێیەکم ڕەشەبا کردی
بە پاسەوانی گۆڕستانەکانی خۆی. ڕەشەبا کردی
بە زێوانی ئەو گومەزانەی کە باوو باپیرو پشتی
پێشینەی ڕەشەبایان تێدا نێژراو.
هاوڕێکەم ئێستە بووە بە قەلە ڕەشکەیەك،
بەڤاژوویەك و لەسەر دارێکی زڕی ئەو
گۆڕستانانە ڤیڕەی دێ و ئەخوێنێ.
ڤاژووی ڕەشەبایە
ڤاژووی مردۆکانە و
چاوهەڵکۆڵی زیندۆکان.
ئەم بەیانییە عومری خۆم کورت کردەوە، ئەوەندەم
کورت کردەوە هەر تاڵەموویەك نێوانی ئەو و مەرگە.
چونکە ئەم بەیانییە درێژەم بە عومری"ئا" نەدا.
چونکە لەو ڕیزانە جیابوومەوە کە تابووت چێکەری

ڕەشەبان. ئەوانەی ڕووباریان بە تۆمەتی زینا
کوشت. دەستەکانی درەختیان بە تۆمەتی دزیی
بڕیەوە و، لەسەر ماچێکی سەوز، جەڵدەیان
لە کچە دارسێوەکان داو، کوڕەکانیشیان لەسەر
قومێ بادە خاکەسار کرد.

ئەم بەیانییە کە هاتمە دەرەوە
بۆ یەکەمجار باران دواندمی و پێی وتم،
ئەوە ئیتر هەر چاوی خۆت نییە
بۆتە چاوی کانییەکانیش.
بۆتە چاوی ڕێگاکانیش.
ئەوە ئیتر هەر دەستی خۆت نییە پێتەوە
بوونەتە دەست و پەنجەی دارەکانیش.
ئیتر ئەوە هەر سەری خۆت نییە بە خۆتەوە
بۆتە سەری منداڵان و کچەکانیش.
بۆتە سەری کێوەکانیش.
چەند هەنگاوێ لەولای بارانەوە
دەرۆزەکەرێك پێی وتم:
ڕەنگە ئیتر بۆ لەمەودوا
بە یەکەوە جیهان تەیکەین!
تۆ بۆ ڕووناکیی و
من بۆ نان!
لەو بەیانییە تازەیەدا..

که یەکەم شەقام بینیمی ئەویش پێی وتم:
پێ ئەچێ لەسەر سنگم خاچێکت بۆ داکوتن و
هەر لەسەر سنگیشم خۆڵەمێشەکەت بە با بدەن و
پێ ئەچێ تەمەنت لە تەمەنی گوڵ کورتترو
بۆ دواجاریش گەواڵەهەورێکی بەهارە
لە ڕێژنەیەکی خێرادا لاواندنەوەت بگرێتە ئەستۆ
"تەمەنی گوڵ چەند کەمیش بێ
بۆنێکی خۆشی بە خۆشەویستی بەخشیوە"
لەبەرئەوە نە دڵتەنگم و نە دڕدۆنگم
ئەزانم من ئەو سێبەرەی دوێنێ نیم
لەو بەیانییە تازەیەدا ئەوەی سەرسامی کردم
ژنێکی سەرتاپا سووری گەڕەکەکەمان بوو، نازانم
چۆن گوێی لەم چرپە چرپەی ناو من بوو.
چۆن گوێی لە دەنگی خەونەکانم بوو. نازانم لە
پڕ هاتە بەردەمم و هەموو لەشی بە گوڵی ژاڵە
داپۆشرابوو. ئەبریقایەوە. ژنێکی سەلار،
ژنێکی گولاڵەیی، چاوی تیژ. لەناو قوتویەکی
داخراودا. کلاٚفەیەك قژی پێشکەش کردم و
وتی: ئەوە ڕەشەباکەت هەڵیکەند. ئەوە
دەستی ئەو دەسکەنەی کرد. ئەمە دوا یادگاری
"جوان"ە با لای تۆ بێ بۆ ئەوەی بە تیری
عەشقی گرفتاربی. با لات بێ بۆ ئەوەی هەر تاڵێکی

کوشتارگەیەکت بیر بخاتەوە. با شەوانە هەر تاڵەو
حیکایەتێکی نامۆیی خۆیت بۆ بگێڕێتەوە ئینجا بنوویت.
من کەمێك گریام.
بەڵام ئەو زۆرم پێ پێکەنی!
ژنەکە وتیەوە:
بەڵام هەرکەس ئەو قژەی لابێ
حەرامی لایە.. حەرام.. حەرام
من ئیتر ئەو تاڵەمووانەم، ئەو قژەم،
لەسەری خۆمدا ڕوانەوە!
ئێستە خەو لە بێداریدا ئەبینم
چاوەکانم کراوەن و خەویش ئەبینم
هەروەك گۆمێك چاوی زەق و خەویش ببینێ
هەروەك ئاگرێك بسووتێت و خەویش ببینێ.
من بەیانییەکی تازەم لە چاودایە
هاوڕێکەم بووە بە قەلەڕەشکە
بیری ئەکەم و خەفەتیشی بۆ ئەخۆم
من بڕوا ناکەم جارێکی دی ئەو هەرگیز بگەڕێتەوە ناومان.
بگەڕێتەوە ناو خەونەکانمان و
ناو خۆشەویستیمان و
ناو ئاوێنەکانمان و ناو باخچەکانمان!
ئەم بەیانییە
بوومەلەرزەیەك ڕوویدا

له پێشدا منی ژێرەوزەبەر کرد
منی هەڵتەکاندو منی تەخت کرد
بوومەلەرزەیەك لە پێوانەکانی ڕیختەر سەروتر.
لەناو مندا ئەو شارە خاپوور بوو کە تیایدا لە دایك بووم.
ئەو شەقام و گۆڕەپان و دروشم و هۆڵ و شانۆیانە
نەمان کە منیان لە چوارچێوەی خۆیان گرتبوو. نەء
ئەو شارە نەما کە منی تێدا لە دایك بووم.
من لەژێر بوومەلەرزەوە گەڕاومەتەوە.
من لە هەناوی بوومەلەرزەوە هاتوومەتەوە.
لە دروستبوونەوەی ئەستێرەیەکی تازەدا
لەدایك بوومەوە.
دەرەوەی خۆم
هێشتا وڕوکاس و سەرسامن و تێم ناگەن.
ئەوان هێشتا هەر گوێ لە دەنگدانەوەی
دەنگی بیابان و سەدای غەزاکان و خەلیفەی
لم و چۆڵەوانی ئەگرن. ئەوان هێشتا هەر
عەبدی پەیڤە بە بریق و باقەکانی ئەو زمانەن
لە ڕواڵەت زیاتری نەخوێندۆتەوە. ئەو
پەیڤانەی ترسیان لە نووکی ڕم و پەیکانی
ڕمەکاندا هێناو لە بێشکەو گزنگەوە چاوترسێنی
پرسیارەکانیان کردو گومانیان هەر لەناو سەردا کوشت.
من ئەم بەیانییە

لەم بەیانییە تازەیەوە
لەم هەسارە تازەیەوە
باڵندەکان منیان کردۆتەوە بە هێلانە
پرسیارەکان منیان کردۆتەوە بە مرۆڤ.
ڕووبارەکان منیان کردۆتەوە بە ئاوەڕۆ.
قەلەڕەشکەکەی هاوڕێم
جارێکی دی نایەتەوە ناومان.
من ئێستا ئاو هاوڕێمە.
پەڕەسێلکەیەك هاودەم و
باخچەیەك هاوسەرمە
کە هەموو ڕەنگێکی لێ ئەزێ.
حەیف بۆ هاوڕێکەم. حەیف بۆ ڕەشبوونەوەی!
ئێستا خۆشەویستی من و ئەم شارە
لە لێبوردن و گونجاندنەوە
سەرچاوە ئەگرێ. لەم شارەدا
ئێستا هەر ڕیشێك بەرێکی نەبێ و بەرێك نەدات
ئەخرێنە تەنەکەی خۆڵەوە.
خۆشەویستی ناگوێزرێتەوە و هاوردە ناکرێ.
هەزار ڕەنگی هەق خوازیی هەن
هەزار بۆنی نوێخوازی هەن و
نە ڕەنگێك سەرداری هەتاهەتایی و
نە دەنگێك پەیڤی هەتاهەتایی!.

ڕەشەباکانیش لێرەبن یان لەهەر شوێنێ
ناچارن. ناچار. دوای ئەو بوومەلەرزەیە
یان ئەبێ سەرکزکەن. یان خاو بنەوە و
لە بەردەمی ناسکترین گوڵدا
بنووشتێنەوە!
لەم ساتەوەختەدا و لە دەفتەرەکەمدا
(با)یەکی شینی هێواش هەڵیکردووە.
سەرانسەری بوونم. سەرانسەری خەیاڵم
لە دەشتێکی کەسکی ڕاکشاو ئەچن. ڕاکشاو
لەبەردەمی ڕیزە چیایەکی بلوورینداء.
سەری ئەم(با) شینە، پەپوولە
دەوری گرتووە. من ئێستا چاوم لێیە وشەکان
یەك لە دوای یەك ئەتروکێن و ئەبن بە زنە یان
وەنەوشە لە دەفتەرما، ئەمە کەرنەڤاڵی
هەموو ڕاستیەکانە. کەرنەڤاڵی هەموو خەونەکان و
شارەکانە. ئەم کەرنەڤاڵەی ئەمڕۆ، لە یادی
تیرۆرکردنی قەسیدەیەکدا ڕێکخراوە کە لە بەیانییەکی
دووری وەك ئەمڕۆدا.
ڕەشەبا ڕیشەکێشی کرد.
قەسیدەیەك کە لە بەیانییەکی دووری وەك ئەمڕۆدا
خەریکی ئەوەبوو بەسەر قەلاَی هەولێردا هەلگەڕێ و
پەیامی بوومەلەرزەیەك ڕابگەیەنێ، لەو بەیانییەدا،

له پشتەوە پێکراو قەسیدە خڵتانی مانای خۆی بوو
خڵتانی خەیاڵی و خڵتانی خوێنی وشە بوو.
ئەم کەرنەڤاڵە لە یادی هاوارێکدایە
کە هێشتا سەرەتای شەقژنی بوو، ئەو هاوارەی،
کە لە یەکەم کۆڵانی تاریکی ئەو قەڵایەدا کوژرا!
ئەم کەرنەڤاڵە بە یادی هەموو ئەو ڕەنگانەیە کە لەبەر
جودایی ڕەنگ تەفروتونا کران. ئەم بەیانییە
لەم کەرنەڤاڵەدا قژی هەموو قوربانییەکانمان
کردووە بە پەنجەرەی ژوورەکانمانەوە.
قژەکان داگیرساون.
قژەکان لە پاڵ لاولاودا ئەڕوێنەوە!
هەر بۆ ئەوەی بەردەوام سەری ئەوان
لە ناخدا بجریوێنن و بیرنەچنەوە.
ئەم کەرنەڤاڵی خۆگۆڕینە
بەو دەمامکانەوە یاد ئەکرێنەوە
کە نیشانەی پەیمان تازە کردنەوەن
لە نێوان ئەم بەیانیە و هەموو مرۆڤەکان و
هەموو ئاژەڵەکان و هەموو باڵندەکاندا.
دەمامکەکەی لە سەرم هەڵکێشاوە
سەری ئاسکێکە
کە ڕۆژێ لە ڕۆژان لەو پێدەشتە جوانانەدا
ئاوێنە بوون بۆ عەشق و

هەر لە بەر عەشقیش سەربڕڕان!
کەرنەڤاڵی دەمامکە
ئەم دەمامکەیشیان.. سەرو ڕوخساری ئەو کچەیە
ئەو حەرامەیە.. بەسەر حەرامێکدا بازیدا و
لە دواییدا حەلاڵێکی ڕیش درێژ گرتی و لە پەنا
دیواری مزگەوتێکدا بێ بنی کرد! ئەمە بۆ یادی
ئەو حەرام و حەلاڵەیە.. کەرنەڤاڵ ئەخایێنێ و شەو دادێت!
لەشەودا بە بەیانییەکانی خۆمدا ئەچمەوە! من شەوم
ئەوەندە خۆش ئەوێ تا ئەمداتە دەست ئەستێرە
مێیەکان و لەگەڵیاندا ئازادانە جووت ئەبم! لە شەودا
بە خەوشەکانی ڕووناکیدا ئەچمەوە. هەندێکیان لە
دەفتەرەکەمدا ئەسڕمەوە هەندێکیان بۆ پەندو
عیبرەت ئەهێڵمەوە، بۆ ئەوەی شایەتی سەعاتەکانی
ڕابوردووم بن. لە شەودا پەردەیەك لە نێوان من و
گەردوون و خوداو هەموو عەشقەکاندا نامێنێ. سەربەستانە
خۆم ئەکەم بە ماڵی هەموو حەرام و حەلاڵێکدا، نەترسانە
لە بەردەم هەموو ئەو پرسیارانەدا ئەوەستم کە ڕەنگە هەر
لە زاری بەیانییە خەساوەکانی خۆمەوە، بەیانییەکانی جارانم،
شەرمەزارم بکەن، بەڵام ئەوەستم بۆ ئەوەی جوانتر لە
هەموو ڕاستییە جیاجیاکان وردبمەوە. بۆ بترسم! لە کاتێکدا

من هێشتا توانای ئەوەم هەبێ شتێك بگۆڕم.. شتێك

ئەگەر ئەوەندەی مێرووولەیەکیش بچکۆلە بێت. خۆ من نەبووم
بە قەلەباچکە و زێوانی هیچ ڕەشەبایەك و هیچ تارمایی و
هیچ خواوەندێکی دەسەلأت.. بۆ بترسم! لە وەختێکدا
کە من بزانم پاشەڕۆژ لەگەڵ ئەم یاخیبوونەی مندایە کە
بزانم نە هەڵقولێنم وشك ئەکاو نە بوومەتە بتەوان و
نە هیچ کام لەو ڕەشەباو بتانە ئەپەرستم!
بینابیم لە ئازارەکانی خۆمدا ڕوون بووەوە.
بینابیم دوو باڵندەی ئەزموونی لەشمن.
کەرنەڤاڵی دەمامکە.
دەمامکەکەی دەم و چاوم
سەری تەوارێکە..
کە ڕۆژێ لە ڕۆژان لە ئاسماندا
مێیەکی بە شکۆ بوو. ژنە باڵندەیەك بوو
بەلأم بە گەردنی منارەیەکەوە فاقەیان بۆ داناو
گرتیان و لە جەژنی قوربانددا سەریان بڕی.
ئێمە بە یادی ئەو عەشقانەوە
میوانداریمان لەم کەرنەڤاڵە کردووە و
ئێمە بە یادی ئەو تەوارەوە
وا خەریکین فڕینێکی تازە ئەفڕین..

2002/2/24

ڕۆژی ژن..
ڕۆژی گوڵەبەڕۆژەکان!

من ئەمڕۆ لە تەوقەسەری ئەم یادەدا
لە تەوقەسەری بە گیاو گوڵ و
بە پەپوولە تەنراوی ئەم جەژنەدا
مۆمی خۆشەویستیەکی نازدار
نازدارتر لە کچە پچکۆلانەکەم و
نازدارتر لە یادگاری
مێخەك بەندەکەی دایە خانم..
دائەگیرسێنم!
مۆمێك بە قەد بەژنی دایکم!
ئەوەندەی ڕۆحی ئەویش سپی و بێگەرد.
ئەوەندەی شەوقی پەیڤ و قسە خۆشەکانیشی گەش!
مۆمێك لە شیعرا دائەگیرسێنم..
مۆمێك لە زمانی کوردیدا..
مۆمێك لە عەشقاو.
مۆمێك لە خەمەکانتاندا..

من ئەم ڕۆژەم

بە قەد کیژۆڵەیەکی جوانکیلەی خوێن گەرم و

بەڵام چاو غەمگینی گەڕەکی ڕەحیم ئاوای

کەرکوك و ئەوەندەی ژنە نان کەرێکی دەست و پل

بلۆق کردووی گەڕەکی خانووە قوڕەکانی

ئێرەیش خۆش ئەوێ!

ئێوە نازانن من ئەم ڕۆژەم چەندە خۆش ئەوێ؟!

نازانن لە چاوەڕوانی ئەودا..

چۆن وەك گوڵ خەندەران ئەتریقێمەوەو

کە هات وەکوو لاولاو تێی ئەئاڵێم و

چون گوڵەنازەنینێکی

بەردەم شنەبای کۆسارێ سەما ئەکەم و

چون دڵۆپەکانی شەونمیش

لە سینەو بەرۆکیا ئەتوێمەوە!

من ئەم یادەم کردووە بە گوڵەبەڕۆژەیەکی گەورە و

گوڵەبەڕۆژەیش لەگەڵ چاوەکانی ئەودا ئەسوڕێتەوە!

من ئەم یادە ئەگرمەوە.. ئەیکەم بە خەنەو

لە دەست و پل و قاچ و قولی هەشتی مارتی ئەدەم و

ئەیکەم بە تریفە و لە ئاوی تریفەی ئەخۆمەوە!

ئەمڕۆ من ناوم

"شێرکۆ شەفیقە" یە!!

تکایە با لەم یادەدا گوڵ و وشەو

بازن و موستیله و گەردانەکانی ژنان
هەر بەو ناوەوە بانگم بکەن و لە دەفتەری
خۆشەویستی خۆشیاندا هەر بەو ناوەوە
بمخوێننەوە و بمنووسنەوە.
ئەم ڕۆژە دایکمە..
بە کۆڵوانەیەکی مۆرو
سرکەییەکی گوڵ گوڵی و
لاگیرەیەکی کەمێ شۆڕەوە!.
ئەم ڕۆژە دایکمە..
بە قسەی دانار داناری و
دایکمە بە ئارەقەی شین و مۆری ڕەنجە وە و
دایکمە بە گوڵە هێرۆیەکی ناو ئەگریجەوە و
دایکمە وەختێ هەشت جار هەشت چرا
لەم شەودا دائەگیرسێنێ و
هەشت یاقوت ئەدا
لە قژی هەشت گۆرانیی و
هەشت کەڕەتیش
لەسەر لاپەڕە کەسکەکانی پێدەشتێ
بە قەڵەمی تریفە و یان بە چوکڵەی گزنگ
ناوی پیرۆزی"ژن" ئەنووسێ!.
با ئەم ڕۆژە پرچ درێژو مل کەڵە
بکەین بە ڕۆژی شارە پریشکی پرسیار و

ئەشکەنجەی ژن و هاواری ژن و هەقی ژن و
دەنگی ژنی تیا بوروژێنین!
با شارە پڕیشکی پرسیار بەهەر چوار لادا
پزیزکەکانی کەڵە وشە بهاوێ
لێنەگەڕێ.. زوڵم هەروا سانا دانیشێ
لێنەگەڕێ.. قریشکەی جەستە خاوبێتەوە
لێنگەڕێ.. پیاوی هۆزی تۆڵە و فەتوا..
بەو خوێنەی لەبەر
دار گێلاسەکانی لەشی ژن ئەڕوا
دەس نوێژ هەلگرێ و
پرسیار و پرسیار و پرسیار
لە تەرازووە لاسەنگەکەی دادگا
لاسەنگ بە یەك لەسەر سێ و
لاسەنگ بە یەك سمێڵ و چوار ژن و
پرسیار.. لە بڕبەندەکانی یاسا
لە تەزبیحی دەنك گەورەی
بریقەداری ئالاّو لە خەنجەری بەر قەد..
پرسیار پرسیار.. لەو دەقانەی
کە شیشی پەنجەرەکانی زیندانی
گیان و جەستەی ژنیان لێ دروستکراوە
پرسیار لەو قانونییە ئاسەنگەرانەی
بڕگەیان کردووە بە کۆت و

مۆڵەتیان داوە بە مردن

مۆڵەتیان داوە بە کوشتن

هەموو ئاسمانیان داوە بە پیاو و

هەموو زەمینیان داوە بە پیاو و

تەنها کولانەیەك بە ژن!

من ئەمڕۆ سەرلە نوێ

چرکەو دەقیقەو سەعاتی ئەم ڕۆژە

لە دەربەندەکەی ڕانییەدا هەڵئەشێلمەوە.

لەم هەویرە نوێیە.. لەم هەویری ئازادییە

گەورەترین نانی خۆشەویستیی.. بۆ ژن لێدروست ئەکەم.

لە ئاگری ئەو ئازارانەیشدا ئەیبرژێنم..

کە ساڵەهایە جەستەو ڕۆحی ژنی تیا ئەسووتێ..

ساڵەهاو ساڵەهایە..

قرچە قرچ و قرچە قرچ..

ڕەنگ و دەنگ و هەست و نەست و

چرپە و عەشق و پێکەنین و

پەپوولەکانی ئەوین و

کۆترەکانی سینەی ئەوانی تیا هەڵ ئەقرچێ..

لەم هەویری ڕووناکییە..

لەم هەڵ شێلانەوەی مێژووە

لەم ڕووباری مانگەشەوە

گوڵەژن دروست ئەکەم..

لەسەر بۆنی دزراوی ڕاپەڕێ
درەختە ژن ئەخولقێنم..
لەسەر مەلی کوژراوی ڕاپەڕێ
قەڵەمەژن دروست ئەکەم..
لەسەر وشەی دیلکراوی ڕاپەڕێ
زریانە ژنیش ئەخولقێنم..
لەسەر هەتاوی دزراوی و
لەسەر بارانی دزراوی و
لەسەر وجودی دزراوی
ڕاپەڕێ
ئەمڕۆ بۆنی هەق لەم ڕۆژە دێت.
ئەمڕۆ بۆنی دڵداران و بۆنی شیعری وەنەوشەیی و
بۆنی مامز لەم ڕۆژە دێت.
بۆنی گڵەسووری دوای وردە باران.. لەم ڕۆژە دێت.
بۆنی سمڵ و بۆنی ڕەشەڕێحانەو
بۆنی ئازادیی لەم ڕۆژە دێت!
من ئەم ڕۆژەم لە ئاوێنەی بیرەوەریدا
کردووە بە ورشەو پرشەی گوڵ ئەستێرەیەك و
لە بەرچاوم بزر نابێ.
هەروەکوو چۆن هەر دوو سنەوبەرم
لە پێش چاو ون نابێ..
سنەوبەری باخچە و شەقام و کەژەکانمان و

ئینجا ئەو ژنە سنەوبەرەیش
کە لە زەمانێکی بێ ڕەنگدا
قەلاّدزێی ئالّ هەلّگەڕان!
ئەز لەم ڕۆژەدا هەر شیعرە مێینەکان ئەخوێنمەوە.
هەر ڕەنگە مێینەکانیش ئەپۆشم.
بەقەلّەمێکی ناسکی مێینەیش ئەنووسم.
من ئەمڕۆ هەولّ ئەدەم بچمە ناو قولاّیی
ئازارە مێینەکانەوە لەگەلّ زەردەی خۆرنشینی
خەمەکانیاندا بدوێم. هەولّ ئەدەم بچمە ناو
ساتە ژانی مندالّبوونی ژنەکەمەوە.
هەولّ ئەدەم شانۆنامەیەکم
بکەم بە بێوەژنێکی ئەنفال.
بە ژنە هەلّەبجەییەکی ڕۆژی 3/16
بەقیژەی دایکێکی خێلّی حەمە.
هەولّ ئەدەم بگەمە
ئەوپەڕی دنیای ژنان و
لە ئەمەریکای لاتینەوە بۆ ئەفریقا،
فرمێسکەکانی ئەوان کۆبکەمەوە و
دەریاچەیەك
پەخشانیان لێ دروست بکەم!
هەولّ ئەدەم زریکەکانیان بکەمە
پەیکەرێکی بەرجەستە و

لەناو ژوورەکەمدا دایبنێم..
هەوڵ ئەدەم مەملەکەتێ بخوڵقێنم
لە ژنە شاوە تا گەدا لە خۆیان بێ!.
من ئەمڕۆ بەیانیی کە لە خەو هەستام
یەکەمجار
چوومە ناو باخچە مێیەکەمەوە..
یەکەمجار ڕۆژباشم لە بولبولێکی مێ کرد
لە دواییشدا من بۆم خوێندوو
ئەو گوێی گرت!
من لەم ڕۆژەدا هەموو کێژۆڵە بچکۆلەکان کۆئەکەمەوە
بۆ ئەوەی وانەیەکیان پێ بڵێمەوە
وانەی خوێن لێ چۆڕاوی
ئەو زوڵمانەی لە ڕەگەزەکەیان کراوە..
وانەی ئەو سێوە لاسورانەی
لە دەمێکەوە نیوەیان خوراوە.
وانەی ئەو تەیرانەی ئاسمانیان لێ قەدەغەکراوە.
وانەی زوڵم..
زوڵمی پیاوە بەردینەکان.
یاسا ئاسنینەکان،
زوڵمی مێژووی چەقۆ..
مێژووی جەڵدە
باسی دەم بەستن و ڕەنگ کوشتن و

به درێژیش باسی بەندیخانەی جەستە و
عەقڵەکانی خەڵووزان و شەوەزەنگی پەچە و
لە دواییشدا باسی عەقڵی
چراخانی قاسم ئەمین و بێکەس و ئیبراهیم ئەحمەد و
بە درێژیش باسی
لەیلا زانایان بۆ ئەکەم!.
ئەو کیژۆڵانە فێرئەکەم
هەتاو بخوێننەوە هەتاو
وەختێ هەتاو ئەبێ
بە ڕەنگی ئازادیی.. هەتاو
وەختێ ئەبێ بە ئەنجێلاو بە مارییا و
وەختێ ئەبی بە بەیانیی بۆ هەڵفڕین
فێریان ئەکەم چیتر بە جێ پێی
تارمایی و ئەرژەنگەکانی نەریت و
خەنجەرەکانی تۆڵەدا هەرگیز نەڕۆن.
فێریان ئەکەم لە تەوار بچن.
لە سرووده جوانەکان و
لە شیعری یاخیی بچن.
من ئەمرۆ 3/8 پێشانگەیەك لە گەلەری
دڵما ئەکەمەوە. پێشانگایەك تایبەت بەو
وێنە فۆتۆگرافیە ڕەش و سپیانەی مێن.
بە پۆرتەریتی کۆمەڵێ لەو ژنە ڕێچکە شکێنانەی

کە زەمانی پیاویان لەرزاند و
دیواری بێ دەنگییان ڕوخاند و
سەروپرچیان داگیرسان و
بوونە مەشخەڵی ڕێگەوبان.
پێشانگەیەك لە گەلەری دڵما
پێشانگایەكی گەڕۆك
پێشانگەیەكی بێ ڕیش و سمێڵ.
گەلەریەك لە دڵما
چوومە هەر شوێنی بەرامبەر خۆر ئەوەستم
هەر چوار دەرگای گەلەریەكە ئەكەمەوە
ئەیانخەمە سەرگازی پشت..
تا زۆرترین ژمارەی بینەرانیان لێوە بێنە ژووریّ.
پێشانگایەك بۆ خولیا سەردەق شكێنەكان
بۆ ژنان لە دۆزەخدا.. دۆزەخی پیاو
بۆ ژنان لە یاسادا.. یاسای پیاو و یاسای
قامچی. بۆ ژنان لە قەفەزدا . قەفەزی ماڵ و
قەفەزی وڵات و قەفەزی لەش!.
پێشانگایەك لە سالۆنەكانی دڵما
دە فەرموون بۆ دانیشتوون
ئێوەیش هەستن و لەهەر چوار دەرگای
ئەم گەلەریە تازەیەوە وەرنە ژووریّ!.
تا وێنەی ئەو ژنانە ببینن

کە لە پەچەوە تا پەنجەی پێ..
بوون بە درەختی ئاگرو
بوون بە شەتاوی ئاگرو
هەستانە پێ!.
ئەز ئەمڕۆ سێ بۆینباخم ئامادە کردووە
هەر یەکەو ڕەنگێ.. ڕەش و زەرد و سپی
هەر یەکەیان بۆ ماوەی یەك سەعات ئەبەستم
ڕەشەکەیان لەبەر هەموو
ژنە دار ئەبەنووسەکانی دنیا
زەردەگەیان لەبەر هەموو
ژنە دار لیمۆکانی دنیا
سپیەکەشیان لەبەر هەموو ژنە
پێست بەفرینەکانی دنیا
هەر بۆینباخەو بۆ یەك سەعات
ئەشێ ڕەشەکەیشیان بەیادی هەموو
ئەو ژنە باڵندانەیش ببەستم
کە بە ئاسمانەوە کوژران و
لە دواییدا بوونە ڕەژوو.
زەردەکەیان بە یادی ژنە کۆیلەکان و نامۆکان.
سپیەکەشیان بۆ ئاشتی و ژنە دڵدار و
ژنە ڕووناکیی و گوڵی سپیی بەرباران،
من ئەمڕۆ کورتیلە چیرۆکێکتان

دەربارەی دوو ژن بۆ ئەگێڕمەوە:
ژنێك هەبوو هەر خاوەنی چرای جوانیی لەش بوو.
ژنێکی دی هەبوو، جوان نەبوو، هەر خاوەنی
چرای عەقڵێکی گەش گەش بوو.
کە یەکەم کەوتە گەڵاڕێزان و ناو تەمتومان،
تەمەن تاریکیی کرد.. چراکەیشی کوژایەوە.
دووەمیان ئەویش گەیشتە گەڵاڕێزان،
بەڵام چرای نەکوژایەوە..
دووەمیان دەستی یەکەمی لە تاریکیدا ئەگرت و
هەر لەبەر ئەو چرایەیشدا..
بەیەکەوە
بەهاری ڕابوردووی خۆیان.. ئەخوێندەوە!
ئەمڕۆ هەر کە ئێوارە هات و
بە جلەڕەشەکانیەوە گەیشتە کۆڵانەکان و
سەرشەقام و بەردەم ماڵان.
ئیتر بە خۆم و پەردەیەکی سپیی سینەما و
ئامێر و سەدان سلایدەوە
ئەچمە ناو گەڕەکە ماندووەکانی شارەوە.
ئەو گەڕەکانەی کە پیاوەکانیان
بۆنی هەژارییەکی شێدارو
بۆنی تەڕە پیازو
بۆنی دووکەڵی جگەرەی قامیشیان لێدێت و

ژنەکانیان بۆنی دڵپاکییەکی ساکارو

بۆنی سێوی بن عەرد و

پونگەیان لێدێت و

منداڵەکانیشیان بۆنی شەمامەی خۆڵاویی..

ئەچم و لەسەر ئەو پەردەیە

ئەو سلایدە ڕەنگا و ڕەنگانەیان نیشان ئەدەم

کە مێژووی کوتەك و دارو

جەڵدەی تەرخان بۆ لەشی ژنان ئەگێڕنەوە..

مێژووی ئەو قامچیانەی

کە پیاو لە چەرمی جەستەی ئەوان دروستی کردن.

مێژووی باوکانی چەقۆ،

مێژووی برایانی ناو جەنگەڵی تۆڵە.

یەکەیەکە ئەو سلایدانەیان نیشان ئەدەم:

سلایدی تایبەت

بە لووتە بڕراوەکانی ژن.

سلایدی تایبەت بە زیندانیی کردنی ژن

لە کونە حەمامی ماڵدا.

سلایدی تایبەت

بەو ژنانەی کە بوون بە خەڵووز ئینجا کوژانەوە.

سلایدی تایبەت بە دەم درونیان.

بە کوێرکردنیان بە کەڕکردنیان و

سلایدو سلایدو سلاید

خوێن و ژن و ژن و خوێن و

ڕووباری زریکەی دوورو درێژ!

من ئەمشەو ئەو ئازارە ئەکەم بە چراوگ و

ئەیدەمە دەست ژن بۆ ڕاپەڕین.

من ئەمشەو ئەو هەقە نیوە خوراوە،

ئەو هەقە زنجیرکراوە،

ڕائەچڵەکێنم با بە خوێنەوە

بەر دەرگای ڕیش و سمێڵ و

خەنجەری بەر پشتێن و

هۆزی نێو ئەم جەنگەڵە بگرێ.

هەشتی مارت: جەژنێك

کە هێشتا دووکەڵ لە پژوپۆی هەڵئەسێ!

جەژنێك کە هێشتا

پرشنگەکانی ئەکوژرێ و

جەژنێك هۆن هۆن گوڵە

فرمێسك هەڵئەڕێژێ!..

هەشتی مارت..

ئاوڕدانەوەی بڵێسەیەکە لە خۆڵەمێشی ژن.

ئاوڕدانەوەی زەنگێکە

لەو بێدەنگییەی کە ئەبێ

بە پڕاوپڕی ڕاستی بزرنگێتەوە.

با لەماڵەکانمانەوە پەنجەرە

بۆ ئەو هەقە بکەینەوە، با لە سەرمانەوە،
لە یەکەم هەنگاوی
حەرفە بچکۆلەکانی قوتابخانەوە.
لە ئەلف و بێ وە،
مۆمەکانی
هەشتی مارت داگیرسێنین و
بەر لە هەمووانیش
سەری ژن خۆی،
دەنگی ژن خۆی،
زامی ژن خۆی،
قەتارە ببەستن و ترس ڕاونێن و
بێدەنگیی وەك پەچە بسوتێنن و
سەربەرزانە
وەك ئاوێنەی بەرهەتاو بریسکێنەوە!
من ئەمشەو درەنگانێ..
کە سەعات ئەکەوێتە وەنەوزدان و
ئەو وەختەی هەمووتان ئەنوون..
گڕی چرای سەرم خۆشتر ئەکەم و
بیرئەکەمەوە لەوەی چۆن ساڵێکی دی
جگە لە هەشتی مارت
ڕۆژێکی تر بە نێوی(ڕۆژی ژنی کورد)ەوە
بکەوێتە نێو ڕۆژ ژمێرەکەی ساڵمەوە و..

لەمشەوەوە درەنگانێ بۆ ئەو ڕۆژە
پەخشانێ بکەم بە دەشت و
چاوی ژنی ئەم وڵاتەیش
بە چراکانی دواڕۆژو
بە بەرایی زەردەخەنەی
هەزاران گوڵەبەڕۆژە!

2002/2/18

مردن به جلکی سەربازییەوە!

مردن خۆی گۆڕیبوو، مردن
بەجلکی سەربازییەوە، پۆشتەو پەرداخ
به هەموو نەجمەو نیشانەو نۆطه كانیەوە
به کۆلآنێکی نەخۆشی پایتەختا ڕەت ئەبوو.
منداڵێك پیایدا هەڵڕوانی و هەر هەڵیڕوانی و
لەپڕ هاواری کرد:
"ئەوە مردنە! ئەوە ئەو پیاوە بوو
که باوکمی کوشت!"
کەس گوێی لێ نەگرت کەس
مەرگ ڕەتبوو!.
هێندەی نەبرد له کۆلآنەکەی پشتەوە
قیژە له ماڵێکی قوڕین هەستا
قیژە له تاقه درەختی حەوشەکەیان و
زریکه له تاقه پەنجەرەیان و
هاوار له دەرگا کورته بالآکەیان هەستا!
لەو ماڵەدا لاوێکی باریك

باریك چون دەزوولەکانی خەم و

باریك چون خەیاڵی گیاو

ڕەنگیشی کت ومت وەك زەردەپەڕ.

پێچایانەوە و لە ماشێنێکی زیرەییان

ئاخنی و بردیان.

وتیان کۆمەڵە پیاوێ بوون

بە جلکی سەربازییەوە

وتیان: نیوەی لەشیان لە چەقەڵ بووە و

نیوەکەی تریان لە ئادەمیی!.

وتیان: یەکێکیان لە پێشەوە ئەڕۆیشت

لە هەموویان ڕەشتر، لە هەموویان گرژتر..

وتیان: ئەوە ئەو پیاوە بوو

کە لە کۆڵانەکەی ئەودیو

منداڵەکە ناسیبوویەوە و

هاواری کردبوو:

"ئەوە مردنە! ئەوە ئەو پیاوە بوو

کە باوکمی کوشت!"

2002/2/15

مەرگی گۆرانییەکی سپیی

بۆ فادیمە شاهیندال

لەو ئێوارە سپییەدا، سپییەکی غەمگین،
سپییەکی سارد سارد.. ساردتر لە تەنیایی تاراوگە و،
ساردتر لە جێ نسێی ساڵانی تەمەنی بە شەختەبووی
دوورە وڵاتی و.. ساردتریش لە مەوسیمی
جودایی ئاشقان و کۆچی ناوەخت و زەمانی لێکدابڕین!.
لەو ئێوارە سپییەدا، سپییەکی غەمگین..
لەساتەوەختی زەردەپەڕێکی بەحاڵ نووزە تیاماوی
ئێوارەی ئەو شارەدا، لە ئێوارەیەکی لێو لەرزۆکی
تەزیودا، تەزیوتر لە پەڕوباڵی زوقم گرتووی
نەورەسە باریکەکانی کەنار ئاوی شەپۆل لەگۆ کەوتووی
بەر سایەو سێبەری ئاویلکەی خۆرنشین..
لەو بوولێڵە بەفرینەدا
لەو ئێوارە خەمبارەدا
کە توێژاڵێ لە تەم و مژی کورتە باڵای
درێژ درێژ ئەکردەوە تا ئەوپەڕی ئاوێنە دەشتی
ئۆپسالاو تا ئەو شوێنەی هەتەر ئەکا بینین.

لەو ئێوارە سەرسوڕماوو لەو ئێوارە واق وڕەدا،
کە کت و مت لە ژنێکی باریکەلەی ڕەنگ پەڕیوی
مل بە کوێنی کۆستێ ئەچوو.. چون دارسێوێ،
دەمی چووبێتە کلیلەی دوای داڕنین و هەڵوەرین..
لەو ئێوارە ترساوەدا
لەو شارەدا
کە هەر لە کۆترێکی سپیی
زارە تریك بووی بەردەم چەقۆیەك
ئەچوو وەختی سەربڕین!
لەو ئێوارە سپییەدا
سپییەکی غەمگین غەمگین
غەمگینتر لە ئێوارە کوژراوەکەی
سفێ ڤێگنی پێش بیست و شەش ساڵ و
غەمگینتر لە شیعری ناو قەفەزی مەنفا و
غەمگینتر لە مەلێکی جووت کوژراوی،
بێ نەوازو لانەوازی فەسڵی ئەوین!
لەو ئێوارە سپییەدا
لەگەڵ لێدان و زرنگانەوەی زەنگی
کڵێسە سووورباو و عومر درێژەکانی"ئۆپسالا"دا
لە ناکاو
پەڵە خوێنێکی دەم بە هالاْوی تازە ڕژاو
لە بەردەم ماڵە پەپوی باوکێکی شوومدا

خۆی گرد کردەوە و خۆی لوولدا و خۆی هەڵپێچاو
ئینجا باڵەکانی کردەوە و بەرە و قوببەی ئاسمانی
خۆڵەمێشی ئەو شارە بەرە و بەرزاییەکانی
ڕۆحی سپیی و فریشتەی سپیی و خەونی سپیی،
کەوتە شەقژن و فڕین.
"ئەرێ ئەوە دار هەنارێکی ئامەد بوو
وا باڵی گرت؟!
یان ئەستێرکێکی یاقوتیین؟!
ئەرێ ئەوە گوڵجارێکی گوڵاڵە بوو
لە پێدەشتی زامەکانی هەکارەوە
بەرزبۆوە و بەسەرماندا تیژ تێپەڕی؟!
یان کانیەکەی عاشقانی هەڵەبجەبوو
زریکانی و ئاڵ هەڵگەڕاو کشاوکشاو
دوور دوور فڕی؟!"
بینییان.. لەو ئێوارە سپییەدا.. بینییان..
بەڵام پێش هەمووان.. کیژۆڵەیەکی کراس سپیی بینی:
وا فەنەرێکی سووری داگیرساو
لەشێوەی سەری بڕاوی مامزێکدا
بە بریسکە بریسك و.. چریسکە چریسکەوە
لەرزانە لەرزانە.. هێدی هێدی.. پزیزك هاوێژ،
بە دەوری سەری وڕی ئۆپسالادا کەوتە خولخواردن ئەیانبینی: سەری
بڕاوی مامز،

هەڵئەکشاو بەرز بەرز ئەبۆوە تا ئەچووە هەناوی
سپیی گەواڵە هەورەکانەوە و لەوێ ئەبوو
بە مانگێکی سووری چواردەی عەشق و ئەوین!
ئەیانبینی: جارێکی دی نزم نزم ئەبۆوە
تا ئەو ئاستەی خاچی تەوقە سەری
کڵێسەی کەمێ خوێناویی ئەکردو
نزم نزم ئەبووە تا ئەو ئاستەی
گوێی لێ ئەبوو: چۆن پڕوپۆی شڵەژاوی
دارستان و، شووشەی پەنجەرەی ماڵان و،
شەقامەکان.. بێدەنگ بێدەنگ هەموو
وەکوو بەفر ئەگرین!.

سەری بڕراوی مامز.. سەری بڕراوی شیعر بوو،
سەری بڕراوی عەشق بوو.. بەکاوخۆ بەدەوری
سەری ئۆپسالاو ماڵاندا ئەسووڕایەوە..
ژمارەی کەڕەتەکانی خولخواردن، بەقەد ژمارەی
ساڵانی تەمەنی مامزی قوربانیی بوون.. تەمەنی:
بیست و شەش دار ئەرخەوان
بیست و شەش مۆمی پەمەیی
بیست و شەش گوڵەباخی سپیی
سەری بڕراوی مامز
لە ئاسمانی "ئۆپسالا"دا دەورانی بوو

گوێیان لێبوو..
بیست و شەش جار بارژنی کردو قیژەی بارژن..
لە دڵی شارداو لە دڵی دنیاداو
تا لە دڵی خوایشدا دەنگی دایەوە.. چاویان لێبوو
بیست و شەش جار.. بەناو ڕەنگەکانی ترسدا.. بەناو مەرگاو
بازڕەقەی بەست و.. بەسەر تخووبی ئاگردا بازی ئەدا
چاویان لێبوو.. بیست و شەش جار، لە کالانەی چاوەوە،
بیست و شەش یاقووتی بۆ عاشقان هەڵدایە خوارەوە.
سەری بڕراوی ئاسك.. بەردەوام ئەسوڕایەوە
لە خوارەوە نەورەسەکان سەریان هەڵبڕی و
بە بەفریان وت: تەماشاکە!
ئەوە سەری مانگەشەوی فادیمەیە
بەگەردنی ئاسمانەوە!

لەخوارەوە.. لەسەر جادەو، لەبەر پەنجەرەی ماڵانداو،
لە یاریگەو باخچەکاندا.. کیژۆڵە بچکۆلەکان بە
چۆلەکەکان و کەروێشکە سپییەکان و بووکە شووشەکانی
ناو باوەشیان وت: تەماشاکەن
سەرهەڵبڕن.. ئەو ئاسکە بە ورشەو پرشەیە
ئەوە فادیمەیە خۆی گۆڕیوەو لە گوڵە هێرۆ
کراسی بۆ خۆی کردوە و ئێستا چۆتە ئاسمانەوە!
کیژۆڵەکان ئەیان وت.. ها.. ها.. ها

ئا ئەوەیان کەژاوەی پەپوولەکانێتی.. لە پێشەوە ئەڕوا..
ئەوانەی لای ڕاست.. گوارەکانێتی و
ئەوانەی لای چەپ.. ملوانکەکانی و
ها.. ها.. ها.. ئەو شتانەی دامێنیش
کتێبەکانی و کراسەکانی و سێدێکانی و
ڕەفتەکانین.. بە ئاسمانەوە!

لەخوارەوە. سنەوبەری هەموو دارستانەکانیش
پێکەوە چاوە سەوزەکانیان هەڵبڕی و بەباڵندەکانیان وت
ئەوە بەهارێکی کوژراوی ئێمەیە چۆتە هەورەوە.
ئەوە مێرگێکی سووری ئێمەیەو
وا لەبەر باران ئەبریسکێتەوە.
ئەوە گۆرانییەکی نارنجیی ئێمەیەو ئاوارەیە.
ئەوە کچی گۆمێکی ئێمە بوو چوە ئاسمان!
لەشاریشدا
بورجە چاو تەڕەکەی مەسیح.. قوللە غەمگینەکەی
کاتدرایەکەی ئۆپسالاش لەگەڵ سەرهەڵبڕینێکی
هێواشدا، بە هەردوو دەست خاچێکی زیوینی
برینداری بەرزکردەوە و بە
مریەم و بە سڤاریا و بەدنیای وت:
ئەوە پەرییەکی نازداری خودایە
بووە بە گوڵەباخی هەتاوو چۆتە ناو ئاسمانەوە.

ئەوە تاڤگەی غەدرێکە لەسەر زەمینەوە

ڕووەو ئاسمان هەڵچووەو هەڵچووە

ئەوە.. مۆمی سەری ساڵە.

بەفرە ئەو وەختەی ئەکوژرێ.

عەشقە ئەو وەختەی ئەسووتێ و

زوڵمە وەختێ دائەگیرسێ

ئەوە سەری فادیمەیە

پرچی ئەوە بە خوێنەوە سەمائەکاو

پێی ئەنووسێ.

غەدر.. غەدر.. غەدر..

لێرەیش شیعرێکی شەلاڵی ئارەقەی شەرمی

شین و مۆری منیش

سەری هەڵبڕی و بە من و بە گشت باوکانی چەقۆی وت:

ئەوە پەڵە عاری ئێمەیە گەیشتۆتە ئاسمان.

ئەوە خەنجەرەکانی تاریکیی و وەسیەتنامەکانی

خێڵی خوێن و جاڕنامەی نەنگیی ئێمەیە گەیشتۆتە

ئاسمان، گەیشتۆتە قوتبی ژوورو، گەیشتۆتە

هەموو جیهان.. ئەوانە قەمەکانی ناو چنگی

ئێمەن ئەبریقێنەوە.. ئەوە هەر سەری مانگە

شەوی فادیمە نییە ئەسووڕێتەوە.. لەم ئاسمانە

مسینەی ئێرەیشدا.. ئەوە کەپووی بڕراوی کەژاڵەو،

مەمکەکانی نیشتمانە و پەنجەکانی مەهابادەو هەردوو

باسکی پەری خانن بە ئاسمانەوە.
ئەوە نەریتی قەتار بەستووی مێژووی ئێمەن
دێن و دەچن.. فیشکەکانی ناو عەقڵی بەردستانی
ئێمەن ئەبریسکێنەوە..

ئەی مانگەشەوە سوورە جوانەکەی سەرو گەردنی
فاتیمە بەردەوام خول بخۆ..
تۆ کوردستانێکی پچکۆڵەی سەربڕراوی منی
بەئاسمانەوە.. خول بخۆ..
خول بخۆ بە دەوری غیرەتی ئێمەدا بۆ ئەوەی
هەمیشە لە بیرمان بێ.. لە کوشتاری
هەتاوو گوڵ و ژندا..
ئێمە چەند قارەمان و چەندە کوردو
چەند مرۆڤ بووین!

ئاوا مەبە.. کەژاوەی خوێناویی فادیمە.. ئاوا مەبە
با هەروا بەداگیرساوی خول بخۆی
بەداگیرساوی شەرمەزارمانکەی؟
با لەبەر باڵا ئاوێنەی خۆرنشینتا
لەبەر شەختەی سووری لەشتا
بە وردی سەیری ڕیش و سمێڵ و کەڵبەکانمانو
مێزەرەکانمان و ئینجا سەیری دەم و چاوی نوورانیی و

بێ گوناهمان کەین!!
ئاوا مەبە.. چرای خوێناویی.. ئاوا مەبە
ئەی سەری بڕراوی حەیران..
ئەی سەری بڕراوی کەمان.. ئاوا مەبە
بەشکوو ئەمشەو لەبەر تریفەی کوژراوتا
لەبەر چل چرای نارنجیی
عەشقی پاکتا
قەسیدەیەك بۆ شەرمەزاریم بنووسم
چکەچکە نەفرەتی لێبچۆڕێتەوە..
چکە چکە عاری لێبچۆڕێتەوە..
هەتاکوو پەنگ ئەخواتەوەو وەکوو خم خۆرك
ڕامئەکێشێ و قووتم ئەدا..
ئاوا مەبە و بە داگیرساوی بگەڕێ و سەیرمانکەو
پیاوەتیمان بەشەوارەی سووری خوێن و چاوت بخە!
ئەی مەرگی گۆرانیی سپیی.. ئاخ فادیمە!
ئای کە ئەمشەو شەرمەزاریم سەرو
چاوم پێ دائەخاو پەیتا پەیتا بەڕەنگی عار
ڕەنگم ئەکا!!
منیش باوکم
چونکە لە هەمان نەژادو هەمان کیفی ئەو شمشێرەم..
چونکە لە هەمان ڕەگەز و هەمان مشتووی ئەو

خەنجەرەم: کە بەهارو ستران و

پەپوولەو خۆشەویستیی و ئازادییان

لەتۆدا کوشت!

سلێمانی
2002/2/7

ڕازێك لەگەڵ "با"ی تشریندا

ئای "با"ی تشرین!
"با"ی سەرگەردان ومالْوێران!
ئەی دەستگرتوو بە كلاْوی كون كونی هەورو بەپرچە
درێژەكانی بارانەوە! بیگێڕەوە:
لەكام دەراڵی پایزی خۆشەویستی و
لەكام كاولاشی دابڕانەوە هاتوویت؟!
بەكام پلەو ملەی ڕژدو خزی تەماویدا هەلگەڕایت و
هەلْزنایت و، چۆن گەیشتیتە بناری خەمی من؟!
چۆن گەیشتیتە لای سەرە ئاوارەكەم؟!
لای تەنیاییم؟
لای ئەم وشە چاوتەڕانەم؟!
لای ئەم مۆمە شپرزانەم؟!
ئای "با"ی تشرین!
بای پۆستەچی نێوان من و خەزانەكان!
بیگێڕەوە، با گوێڕایەڵی كزەكانت و سەرسامی بەردەم
شەونامەكانی غەریبیت بین. با ئاگامان لە تەم و مژی
كڕكەوتووی ئەو وێستگانە بێت كە لەم دنیادا

بەردەوام مەراق و ئەشكەنجە هەڵ ئەهێنن!. با
بزانین هەواڵەكانی ئاوی دەربەدەر چییەو با بزانین
كاولاشەكان دوا پەپوویان ناویان چییەو خۆڵ چی
ئەنووسێتەوەو بەردی خوێناویی كێ بە هانایەوە چووەو
تەیرە گومڕاكان ئێستا بەرەو كوێ لە سەفەردان؟!
ئەی (با)ی تشرین.. ئەبێ لادەیت!
لادەیتە لام.. لای ماڵە قوڕینەكانی دەڤەرەكەی منیش!
لای ئەو قاسپە كزانەی لە پێخەفی مەرگدا كەوتوون.
لای ڕۆژژمێری ئەو پەپوولانەی كە تەمەنیان هەرچەند چاو
تروكانێكە، هەرچەند هەناسەیەك و هەرچەند باڵ لێكدانێكە.
من وەك پیاوێكی ڕەنگ پەڕیو.. وەك پیاوێكی سەرمابردەڵەی
ناو كوختی تەنیایی.. بۆم هەیە ڕاتگرم و ئەو پرسیارانەت
لێبكەم، كە نەموێراوە لە خەڵكی تری بكەم. ئەو
پرسیارانەی ڕەجمیان لە دوایەو ئەو پرسیارانەی گومانی ڕەنگاو
ڕەنگ ئەچێنن و زریان ئەوروژێنن! من بۆم هەیە
وەك ژنێكی دەركراو، شاربەدەركراو، ئەو پرسیارانەت
لێبكەم كە سەرتاپای جەستەیان بە گوناهە زەردو سوورەكان
ڕازاوەتەوە. من بۆم هەیە. چونكە هەموو ساڵێ لەم
وەختەدا، پرسیارەكانم سەرئەبڕن، وەكو ژن سەریان ئەبڕن.
هەموو ساتێ لەم ڕۆژەدا (با)یەك ئەكەن بە گژمدا كە
لە ئاگرەكەی جەهەننەمەوە هێناویانەو شمشێرێكی بریسكەداری
بە یاقووت نەخشاوی بە دەستەوەیە. ئاخر من بۆم هەیە

لەگەڵ تۆدا بدوێم و دابنیشم. لەبەرئەوەی ڕەگی هەردووکمان
بە قووڵایی یەك ئازاردا ڕۆچووە. تۆ (با)ی هەمیشە غەدر
لێکراو و منیش ژن و پیاوی هەمیشە زوڵم لێکراو.
ئاخر من ڕۆژانە لە قەراغ شاری جەستەما
سەری بڕاوی کچێکم ئەدۆزمەوە.
ئاخر من شەوانە لە دەشتە چۆڵەکانی لەشما
مانگێك، دووان، سیان،
کە خڵتانی تریفەی خۆیان بوون.. ئەبینمەوە!.
تۆ بزانە ئەو سەرانە چەند پرسیار ئەکەن بە کڵپە!
تۆ بزانە ئەو مانگانە چەند پرسیار ئەکەن بە چراو
لە دواییشدا چۆن یەکەیەکە
لە بەردەم تاریکیدا ئەیانشکێنن!
من تۆم بۆ ئەوە ناوێ
گێڕانەوەت لەمە زیاتر بمژاکێنێ!
لەمە زیاتر بمگریێنێ!.
من تۆم ئەوێ بۆ ئەوەی سەر لەبەرساڵ بگۆڕین!
ئەم وەرزانە نوێکەینەوە و ڕەنگ بگۆڕین
ئەم باڵندانە لە وەڕسبوون قوتاربکەین.
فێرە فڕینێکی تریان بکەین..
تۆ (با)یەکی بێ دەسکەوتی تایبەتی و
لە بەفر سپیی ترو تەپوتۆز فێری درۆی نەکردووی.
بیگێڕەوە: دواجار کام خەونت بینی؟!

کام ئاوێنەت دایە دەست ڕووبارو

کام ئاوازت بۆ درەختە بێوەژنەکان خوێند؟!

ئای چەندم پێ خۆشە ئەگەیتە لام!

من ئێستا تەنیایی و شکستیی ژیانیان پڕکردووم لە وڕێنەو

پرسیار. هێندەی چاوی ژن سەرسامم. هێندەی لەشی

ئەوان پڕ لە کفرو تاوانبارم. من ناتوانم

بەم ڕێگەیەدا بگەمە لای (مەولەوی) و بەم ڕێگەیەدا

بچمە لای دوورە بەفرێکی هەورامان. من جەستەم مین

ڕێژکراوە. هەموو ڕۆژێ دەستی وشەیەك یان قاچی ڕستەیەکم

ئەپەڕێ. تۆ پێم بڵێ! سەلامەتی؟!

ئای (با)ی تشرین!

بەرلەوەی گوزەرکەی! بوەستەو بتبینم.

با دەستێ وەربدەم لە ئاوی فرمێسکت و

دوا پرسیار وەك ئاگر لە عەشقتا هەڵبکەم!.

سلێمانی
2002/1/2

هەڵەبجەو

گەڕانەوەی دار هەنارەکان!

بەیانیت باش؟.. هەڵەبجە!.. بەیانیت باش

ڕۆژباش! زەردەخەنەی یەکەم شەقام و

ڕۆژباش! پێکەنینی یەکەم پەنجەرەی کراوەی ماڵان و

ڕۆژباش.. پەپوولەکانی کانی عاشقان و باڵندەکانی گوڵان و هەورەکانی سەر شنرویێ

ئەم کاتەتان باش! ژنانی تازە بە تازە لە هەورەوە دەم و چاو

دەرکەوتوو.. ئەم ڕەنگ و ڕووەتان باش!.. کچانی تازە بە تازە لەودیو

حەساری تاریکییەوە بۆ ئەمدیوی مێرگی ڕووناکیی هاتوو

ڕۆژتان باش..

گەنجەکانی تازە بە تازە لە دووکەڵی سەدەکانی ناوەڕاست

ڕەخساو و تازە بە تازە سمێڵ بزەگرتوو..

ڕۆژباش دارو.. ڕۆژباش بەردو

ڕۆژباش گوڵ هەنارو منداڵەکان و

ئەم کاتەت باش.. هەتاو!

بەخێرهاتیتەوە شیعر.. ئەوە باخ و ئەوە دیوان!

بەخێرهاتنەوە گۆرانیی و مۆسیقاو نامەی گوڵگرتووی دڵداران!..

بەخێر هاتیتەوە ئەی ئازادیی بۆ ماڵی خۆت!
نەمردم و منیش هاتمەوە
نەمردم و تۆم بینیەوە جارێکی دی و سەوزتریش لە جاران!
ئەو ڕۆژەی لە ئاسمانەوە هەوای ژەهراوییان بۆ ناردی،
ئەو ڕۆژەی ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا، باکوورو باشوورو، چەپ و ڕاست،
بە کۆمەڵ دەستیان نایە بینت.. من ئەو ڕۆژە لە ژێر دوورە
ئاسمانێکی قوتبی ژوورودا باڵندەیەکی کەسیرە بووم، لەو ڕۆژەوە
ئیتر تۆ بووی بە سێبەرو بە خەیاڵی پەرت پەرتی شیعرم.
تۆ بووی بە یەکێك لە گوێچکیلەکانی دڵم. وەکو هەناسەم و
تەماشام لەگەڵ خۆمدا ئەمگێڕای. ئەمخستیتە ناو فەزای
ڕەنگاوڕەنگی هەموو زمانەکانی دنیاوە. پەڕەسێلکە بووی
نزم نزم ئەفڕیت و منیش خۆشخوانێکی هەنسکاویی و
بەدواتەوە و ئەڕۆیشتین. پێکەوە سواری فڕۆکە و ترین و
سواری کەشتی ئەبووین و ئەچووینە ناو تونێلە دوورو درێژەکانەوە،
لە لەندەن و لە گۆڕەپانی کۆترەکاندا پێکەوە لەگەڵ ئەواندا
کەوتینە گمەگم و هەر لەگەڵ ئەوانیشدا پۆلە هۆنراوەی منیش
هەڵئەفڕین و ئەنیشتنەوەو دیسانەوە هەڵئەفڕین.
لە کافتیریاکانی ستۆکهۆڵمدا و لە هۆڵی کتێبخانەکانداو
لەناو باخەکانی زمانی سویدیدا هەر زوو کردمی بە تابلۆو
بە گوڵدان و بە پەپوولەو بە ڕەنگی عەشق ڕەنگم کردی.
تۆ ناوی من و من ناوی تۆ بووم یەك پێناسەو یەك پەساپۆرت و
یەك دەم و چاو و یەك هاواری پڕ بە دنیامان هەبوو.

له ئۆسلۆ و لەبەر تریفەی مانگی سەر بەفرو بە ڕێگای
پرتەقاڵیدا پێکەوە پیاسەمان دەکردو پێکەوە دووکەڵ بووین و
پێکەوە کوانووی بەهارێکی سووتاو.. هەموو جارێکیش
هەر تۆ بەر لەوەی شیعرێ بنووسم جگەرە لە دوای جگەرەت بۆ
دائەگیرسانم.. لە سویدەوە بۆ ئەمریکا و هەر لەسەر یەك كورسی
فڕۆکەکە پێکەوە دانیشتبووین بە ئاسمانەوە وێنە لە دوای
وێنەتم ئەکێشا تا لە دەربەندی پەپوولەدا تۆ بووی
بە دەربەندێکی تری شاخ و داخی نێو شیعرم و لەو
دەربەندەوە ئیتر تۆ چرایەکت گرت بە دەستەوەو
دەراڵ دەراڵی گیانم گەڕای.. هەر پێکەوە بووین،
چون برژانگ و پێڵوم. هیچ کام لە هاوڕێی غەریبی و
تاراوگە ئەوەندەی من نەبوون بەسەرای کۆچت و ئەوەندەی
من قوڵە قوڵ لەچاوانت هەڵنەقوڵین. لە مۆسکۆ و لە ڕۆژانی
هەرەسێکی گەورەی مێژوودا، بەیانییەك پێکەوە گەیشتینە
ئەوێو لە زەردەی ئێوارەدا بە جووتە خۆمان کرد
بە هۆڵەکەی لۆمۆمبادا و ئەمجارەیان پۆشاکی زمانی ڕووسیم
لەبەرکردی و لەنزیك ڕۆحی پۆشکین و چیخۆڤەوە کەوتینەوە
شەقژن و هەوای هۆڵت پڕکرد لە نمەنمەی بارانێکی پاییزەو
گوێگرانت بە ڕێژنەی خۆت تەڕکرد!. هەگبەکەم پڕبوو
لەوردە گەڵای جەستەی تۆ. پڕبوو لەنامەت و وێنەت و
پڕبوو لە یادگاری بەجێماوی تۆ!. لە شارەکەی دانتیش زمانی
ئیتاڵیت خستە گریان. لە ڤینسیا تۆی قومری سەرباڵ شینی

بنارەکەی شنرویٚ تێکەڵ بە پۆلە نەورەسی ئەویٚ بوویت و
منیش لە خوارەوە بەگیتاری وشە دوا گۆرانیی ڕۆژی 3/16 تم
ئەژەنی. هەر پێکەوەبووین. ئەوە ئەلبوومی وێنەکان:
ئەوەتا لەم وێنەیەدا هەردووکمان دەسمان لە ملی یەکدایەو
لەڕۆخی ڕووباری سیندا (با)یەك لە فرمێسك و قژمان
ئەدات و لەولایشمانەوە درەختێکی شەپقە بەسەری بەشێوە
لە بۆدلێر چوو لەگەڵ گوڵەڕەش و بەدەکاندا خەریکی ڕازو گلەیین،
ئەوەتا لەم وێنەیەی تریشدا من دەربەندی پەپوولەم بە
دەستەوەیە و تۆش کراسێکی سووری ئاودامانت پۆشیوەو
وەستاویت و گوڵە هەرمێیەکی کانیی عاشقانت لەقژت داوە!
ئەوەتا لەم وێنەیەشدا من دانیشتووم و تەمێك بەسەر سەرمەوەو
تۆیش لە پشتەوە باوەشت بە ملما کردووەو چەناگەت
خستۆتە سەر سەری تەماویم و پەپوولەیەکی ڕەش بە گۆناتەوە
نیشتۆتەوە. لەبیرتە؟! ئەو وێنەیە کچە شاعیریٚ گرتی کە
ناوی تۆی بە ڕەنگێکی پیرۆزەیی لەسەر قۆڵی کوتابوو:
"هەڵەبجە لە بیرت ناکەین" هەر پێکەوەبووین، تۆ چاو و من
بینین و تۆ سینەو من هەناسەت بووم! من جەستەو تۆ سێبەر و من
سێبەرو تۆ جەستەی سەمایەکی ئەزەلیی بووین!.. بە درێژایی ئەو
هەموو ڕێوبانی سەفەرە، بە درێژایی خەم، بە پانی و
بە قوڵیی و بە بارستایی کۆشت، تۆ هەر لەگەڵما بوویت،
وەفایەك بووم لە ساماڵ، وەفایەك بووم لە باران، وەفایەك بووم
لەگوڵی مارت و لە قژی جوانی منداڵان! لە کۆپنهاگن کردمی بە

دوورگەیەك لە برین و خۆیشم بووم بە بەلەم و بە چارۆگەی
بێ ئارامی دەریاوان! لە زیوریخ بە ڕەنگێکی نارنجی غەمگین ڕەنگم
کردیت و شارێك بوویت و کەچی بووبوویت بە هەموو نیشتمان!
لەئەڵەمانیا و لای گۆتەیش گریانی ئەو کوردە ئاوارانەم بۆ کردیت
بە وردە ئەستێرەی گەردنت کە لە دوورەوە هەر هەموویان
باڵاگەردانی خاچەکەت ئەبوون.
هەر لە گەڵتا بووم.. لە خۆڵەمێشتا گوڵ بووم و ڕوامەوە.
واهاتمەوە لات و
نزیك نزیکی چاوەکانت.
تۆ شاری شیعری.. شاری جوانیت، شاری خونچە.
نەك شاری شمشێرو قەمە.
تۆ شاری گۆڕان و ڕووناکیت،
ڕیشی پڕ لە پەپوولەی مەولەویت
هاتمەوە لات
نزیك نزیکی هەناسەکانت.
هاتمەوە لات و ئەتبینم پڕیت لە کانی تازە تەقیو
پەلکی هەڵاڵەیت و ڕەنگت سوور ئەچێتەوە.
ئەبینم! عەنبەر خاتوونت زیندووبۆتەوە
لە جاری جاران گەنجتر و شەنگترو مەولەویش گەڕاوەتەوەو
کاکۆڵی سپی ڕەش ڕەش بۆتەوە!
هاتینەوە لات
چراوگەکانمان لە سیلەی کۆڵانە تەنگ و تاریکەکانتا هەڵکردووە

نەغمەی بەندو جریوەو جووکەی گیراوی ناو
قەفەزەکانمان بردەوە ئاسمان!
گۆرانیی و مۆسیقای زیندانیمان ڕزگارکرد.
دەرگای بزمارڕێژی داخراومان لەسەر پێکەنین کردەوە.
وەردیانی پاسەوان بەسەر عەشق و بەسەر
ڕەنگی جلوبەرگەوە، پاسەوان بەسەر دەم و لێومانەوە،
بەسەر ڕەنگی قژمانەوە، بەسەرنامەکانمانەوە
بەسەر دەموچاومانەوە، بەسەر بوك و بەسەر زاواو
بەسەر دەرگای حەوشەمان و بەسەر جوولەی دەست و پەنجەمانەوە..
پاسەوانی تاریکیمان لەناو ڕووناکیدا توانەوە!
لەسیا ساڵەکانی تۆدا، ئەوانە چیان بۆ کردی؟!.. عەردی ژانەکانتیان
سەرلەنوێ هەڵکەندەوە. نە پەنجەرەیەکیان لەسەر گوڵە سیسەکانی
دەروونت کردەوە
نە درەختێکی بێوەژنیان دڵخۆش کرد و
نە چاوی کارێزێکیان ڕوونکردەوەو
نە کۆڵانێکی نوتەکی جەستەی تۆیان ڕۆشن کردەوەو
نە ئاورێکیان لە شەقامی شەقار شەقارت دایەوەو
نە گلۆپێکی تازەیان لە ژوورسەری کتێبخانەیەکدا هەڵکرد و
نە پۆلێکیان بۆ حەرفە بچکۆلەکانمان کردەوەو
ئەوان گوللەیان ئەچاند و.. تێزابیان ئەگرتەوە..
هاتینەوە لات
بەڵام من داوای.. تووڕەبوونت لێ ئەکەم

لە ئێستە بەدواوە مەهێڵەو مەهێڵە دابنیشین و سرەوت بدەین
ئەگەر بە تەنها هەر حیکایەتی ڕابوردومان بۆ کردی و
سبەینێمان خستە پەراوێزەوە.. ئەگەر لە باتی نان هەر دروشمان
دەرخواردایت و هەر بە تەنها ڕۆژنامەمان بۆ خوێندیتەوە..
تووڕەبە، مەهێڵە، دەرمانکە، مەمانگرەخۆ، ئەگەر بینیت ئێمەیش
هەروەکو عاشقە درۆزنەکانت، زمانی لووست بۆ ئەخەینە کار..
دەرمانکە، مەمانگرەخۆ، ئەگەر ئێمەیش هەر لە ڕووبارە
لیخنەکان و لە قەلەباچکە فێڵبازەکان و لەسیاسییە لەنگەکان و
لەشاعیرە موزەوەرەکان بووین!
دەرمانکە، تووڕەبەو هەڵبکەو تووڕمان دە
ئەگەر ئێمەیش وەجاخێکی کوێر و دارێکی زڕو شەڕێکی دیکە
بووین بۆ تلانەوەت!
هاتمەوە لات..
بەڵام بەرلەوەی سەربکەم بە هەناوتا.. هەر لەبەر دەرگاتەوە
زایەڵەیەك لایدام و لەگەڵ خۆیدا بردمی بە دەشتی
گریانێکدا بردمی..
بۆ ئاوایی خێڵی حەمە
لەوێ ئیتر:
فوویەکم کرد لە خۆڵەکەی خێڵی حەمەو
تۆزێکی سوور لە دیوانی نالی هەستا
پریشکێکم بەر ئازاری ئەوێ کەوت و
ژان تەنییەوەو پێدەشت گرتی و شاخ هەلگیرسا

من هەر مشتێك خۆڵەمێشیی ئەوێم هەڵگرت
کردم بەسەر شنرۆیدا و دوند داگیرسا
من قەمسەڵەی شەهیدێکم لەبەرکردو
ئیتر هەرچی دارو بەردە ئاڵ هەڵگەڕا
ئەوان ملی سی و پێنج مۆمیان بڕیمەوەو
بەڵام ئێمە هێشتا شەوبوو خۆرمان هێنا
لەوێوە، لە ئاوایی خێڵی حەمەی خلتانی غەدرەوە،
لە دەروونە خاڵیەکەی نالییەوە کە وەك نەی ئەناڵی و
وەك ناخی وەلیش قرچە قرچ ئەسووتا، لەوێوە لە
سەرچاوەی تەقیوی بە لووزەی لەشمانەوە خوێنیش
بازرەقەی بەست، خوێنێك بە خوڕڕەم هات و بوو بە سێلاوو
بالای وەرزێکی کەڵەگەتمانی داپۆشی.
قیژەیەك لە وشە هەستا
قریشکەیەك لە خاکەوە بەرزبۆوە، هەوری ڕەوەندو شڵەژاوی
گریان و بارانێکی ڕەش ڕەش ڕەشتر لە غەدری کەربەلاو
ڕەشتر لە دووکەڵێکی ئەنفال و ڕەشتر لە تاوان باری..
غەدر.. لە شێوەی تەورێکی ڕیشندا
غەدر.. لەشێوەی نیفاقێکی دەمامکداردا
تاریکیی بەرەو ئاوایی ڕووناکیی.. دزەی کرد
تاریکیی شمشێرێکی ئەفغانی هەڵکێشابوو
غەدرو شەوەزەنگ پێکەوەهاتن.
تاریکیی بەرەو ئاوایی ڕووناکیی دزەی کرد

دەرختەکان نەیان ئەناسین، گردۆڵکەکان نەیان ئەناسین،
گژوگیا و تاشەبەردو بنچکەکان ڕوویان لێ وەرئەگێڕان!
نامۆبوون بە خاك و خۆڵ..
غەریب بوون بە گوڵ و منداڵ و باڵندەو
غەریب بوون بە خۆشەویستی و.. ڕەوە ڕقێ بوون
بێڕەگ و بێ ئاسمان و بێ نیشتمان!
بەناوی خوداوە هاتبوون.. بەناوی کتێبی خوداوە
بەڵام هەر لەبەرچاوی خوداو.. لە بەردەمی خوداو لە
میحرابی خودادا
کتێبی ئەوین و وشەی فریشتەیی و
سورەتی بێگوناهی منداڵانیان سەربڕی!
لەغەفڵەتا پۆلێك لە چراو
پۆلێك لە پەروانە و پۆلێك لەسروودیان کوشت
لەغەفڵەتا چوونە سەر ڕووناکیی..
وەختێکیش ڕووناکیی شەڵاڵی غەدر بوو
لەگەڵیا خاك و لەگەڵیا دەشت و لەگەڵیا هەق ڕاپەڕی!
لەئاوایی خێڵی ڕووناکیی
ئەو شەوەی تاریکیی دزەی کرد
ژنێك، ژنێکی لەگوڵەگەنم جوانترو، لە ئاوی پلووسکێکی
هەورامان بێگەردترو، لە تەوار بەچنگترو لە سروودی مەشخەڵانیش
گەرمتر
هاواریکردو پرسیی:

ئەی خێڵی تاریکیی:
ئەو دەمەی باهۆزەکەی ئەنفال هەڵیکردبوو.. ئەو
دەمەی ژنە درەخت و گوڵی منداڵ و پەڕەی قورئان و
هاوارەکانی ماڵی خودای ڕائەماڵی..
دەست و شمشێری ئێوە.. لە کوێ بوو.. ناوونیشانتان لەکوێ بوو؟!
جیهادتان کام بەتانی ئۆردوگای ئەدا بەخۆیداو
لەبەر کام ئاوێنەدا ڕائەوەستان و
سەری کام کفرتان ئەبڕی؟!
کە هەورامان سیاچەمانەی ئەکوژراو مەلەکانی بێ باڵ و
نان ئەگریاو ئاو ئەکرۆزایەوەو بەڕوو بێ کڵاوو
مەرگ ئەباری
دەست و شمشێرتان لەکوێ بوو..
ئەیپرسیی.. ئەو ژنە ئەیپرسی
نە دارمان نە بەردمان نە درەخت و نە ئاژەڵ و نە پیرەکانمان نە
منداڵمان.. ئێوە ناناسن
ئەی خێڵی تاریکیی ئێوە لە کوێوە هاتوون؟..
ئەو شەوە توایەوە هەڵبەستم و
توایەوە خەیاڵم
دووکەڵ بووم ئەڕۆیشتم و زەڵمیشم لەگەڵدا
ئەو شەوە زریکەی عەنەب بووم، ئەگەیشتمە
لای خوداو مانگێکی کوژراوم لەگەڵدا..
ئەو ژنە هاواری گەڵابوو ئەوەری

ئەو ژنە ئەیپرسی و ئەیپرسی:
ئێوە کێن؟!
کوڕی کام تاریکین؟
وا دەستتان بەخوێنی خۆرەتاو سووربووە؟!
ئێوە کێن؟ کوڕی کام دۆزەخن..
کوڕی کام جەنگەڵ و ئەهریمەن؟!
ئەو شەوە تاریکیم خواردەوە..
بۆ مەرگی مۆمەکان ئازارێ جۆلانەی گیانم بوو
بێ وچان ڕایژەنیم..
ئەو شەوە فریادم نەگەیشتە هەتاوم و
مردم و نەمردم..
تا دواجار لەزامما ڕۆژبۆوەو
لە ژانما خۆرهەڵهات..
ئەو ژنە چووە سەر منارەی قوربانیی..
منارەی سی گەردن.. لەوێوە قیژانی:
کۆبنەوە کوڕانی ڕووناکیی
کوڕانی سروودی مەشخەڵان
کۆبنەوە بۆ ئەوەی کە خەوی سبەینێ
منداڵان
نەسوتێ و بۆ ئەوەی کوێر نەبێ چراخان!
ئەیقیژان:
وەرنەوە.. بێنە ناو برینی شارەزوور

وەرنەوە.. ئاو تینوی ئێوەیە وەك نالیی و

وەك بادی خۆش مرور

بازێکیش وتی:

دزێوترین ڕەنگی ژیان ڕەنگی شەڕە

ئێمە خۆمان لەو بە دوور دوور دوور ئەگرین.

ناخۆشترین دەنگی ژیان دەنگی چەکە

ئێمە پەنجەمان لەو بەدوور دوور دوور ئەگرین.

تەنگترین شوێنی ژیانیش ناو سەنگەرە

ئێمە خۆمان لە چوونە ناو ئەویش دیسان بە دوور دوور

دوور ئەگرین!

بەڵام ئەوکاتەی غەدر غەدر لەپشتەوە ئامبازمان بێ

پاڵ پاڵ پاڵمان پێوەبنێ.. ئەوسا ئیتر ئەو ڕەنگە ئەکەین بە تۆفان

ئەو دەنگە ئەکەین بە لەرزەی بوومەلەرزەو

ئەو سەنگەرەیش ئەکەین بە شوێنی خۆرەتاو.

ئەی جوندەکانی تاریکیی!

هەر لە پاییزی غەدرێکی بۆرەقنەی ڕیشندا بوو.. دزەتان کرد

هاتنە ژووری و ڕیزێ زنەو ڕێزێ جۆگەو

ڕیزێ دێراوتان سەربڕین.. بۆیە خاك و خۆڵ ڕاپەڕی.

پۆلێ گوڵ ئەستێرە و پۆلێ بەستەو

پۆلێ گۆرانیتان کوشتین.. بۆیە هەموو چراکانمان

بۆیە هەموو پەنجەکانمان کۆبوونەوەو.. دەست ڕاپەڕی.

ئێوە پۆلێ لە تەواری بێوەژنتان بۆ جێهێشتین

بۆیە ئیتر هەرچی هەڵۆی سووری تۆڵەمانە

گردبوونەوەو هەڵفڕین و کێو ڕاپەڕی..

ئەی ئاواییەکەی ڕووناکیی خێڵی حەمە.. دایکی نالی

لەو تەمەوە کە سەرپۆشتەو هەر لە ڕەنگی ئەم کۆستەتە..،

بۆ پێکەنینی شنرویَ و بۆ گەڕانەوەی شەهیدان بۆ

هەڵەبجە سەرهەڵبڕەو

ئیتر مەگری!

2001/10/30